

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**ANALIZA FINANCIRANJA PREDŠOLSKE VZGOJE V
MESTNI OBČINI LJUBLJANA**

Ljubljana, september 2007

NADA BURJA

IZJAVA

Študentka Nada Burja izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom prof. dr. Marka Hočevarja, in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 18. 9. 2007

Podpis: _____

KAZALO

1 UVOD	1
2 ZAKONSKA UREDITEV IZVAJANJA OBČINSKIH NALOG IN FINANCIRANJA LOKALNIH SKUPNOSTI NA PODROČJU PREDŠOLSKE VZGOJE	2
2.1 POMEN IN NALOGE OBČIN.....	4
2.2 PREMOŽENJE IN FINANCIRANJE OBČIN.....	5
2.3 MERILA JAVNE PORABE PO POSAMEZNIH PODROČJIH	6
2.3.1 MERILA JAVNE PORABE NA PODROČJU PREDŠOLSKE VZGOJE	7
2.4 SPREMEMBA SISTEMA FINANCIRANJA OBČIN S 1. 1. 1999.....	7
2.5 PRIMERNA PORABA	8
2.5.1 IZRAČUN SREDSTEV FINANČNE IZRAVNAVE	9
2.6 PROBLEMI FINANCIRANJA OBČIN.....	10
3 PREDŠOLSKA VZGOJA	11
3.1 VRTEC – POMEN IN VLOGA.....	11
3.2 JAVNI ZAVODI –VRTCI V MESTNI OBČINI LJUBLJANA.....	13
3.2.1 VKLJUČENOST OTROK V VRTCE V SLOVENIJI IN MESTNI OBČINI	14
3.2.2 VELIKOST SKUPIN OZ. ODDELKOV IN ŠTEVILO OTROK.....	15
3.3 OBSEG IN STRUKTURA PREDŠOLSKE VZGOJE V MESTNI OBČINI	16
3.3.1 OSNOVNI PROGRAMI.....	16
3.3.2 PROSTORI.....	17
3.3.3 OTROŠKA IGRIŠČA	18
3.3.4 INVESTICIJE IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE.....	18
3.4 KADROVSKA STRUKTURA ZAPOSLENIH V LJUBLJANSKIH VRTCIH.....	19
3.5 DEMOGRAFSKE RAZMERE	19
4 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV TER FINANCIRANJE PREDŠOLSKE VZGOJE V MESTNI OBČINI LJUBLJANA.....	21
4.1 BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	22
4.1.1 FINANCIRANJE PREDŠOLSKE VZGOJE.....	27
4.1.1.1 CENE PROGRAMOV V VRTCIH	29
4.1.1.2 PLAČILO STARŠEV ZA PROGRAME V VRTCIH.....	31
4.1.2 FINANCIRANJE ZASEBNIH VRTCEV	34
4.2 RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB.....	34
4.3 STRUKTURA SREDSTEV ZA PREDŠOLSKO VZGOJO	36
4.4 PRIMERJAVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA S POVPREČJEM V DRŽAVI.....	37
5 SKLEP.....	38
LITERATURA	41
VIRI.....	41
PRILOGE	

1 UVOD

Že vsaj od 60-ih let prejšnjega stoletja je znano, da se otrok v predšolskem obdobju zelo intenzivno razvija na vseh področjih telesnega in psihičnega (gibalnega, čustvenega, socialnega, kognitivnega in moralnega) razvoja. Ugotovitev številnih strokovnjakov, da imajo otroci iz manj spodbudnega okolja že ob vstopu v šolo primanjkljaje, ki se z leti šolanja še večajo, je povzročila, da se je v 60-ih in 70-ih najprej v ZDA potem pa tudi v Evropi razširilo t. i. kompenzacijsko gibanje, ki ga je spremljal intenziven razvoj predšolskih programov in raziskovanje tega področja. V zadnjih desetletjih preteklega stoletja se je v razvitem svetu močno povečal delež predšolskih otrok, ki se vključujejo v različne oblike oz. programe organizirane predšolske vzgoje. Razlog ni bil samo večanje števila zaposlenih žensk, ampak predvsem v strokovni javnosti danes splošno priznano prepričanje, da so vrtci koristni za vse predšolske otroke, ne le za otroke iz depriviligiranih okolij. Ker vrtec otroku nudi drugačne izkušnje kot družina, prevladuje stališče, da je osnovni cilj organizirane predšolske vzgoje in izobraževanja dopolnjevanje družinske vzgoje. Sredi 90-ih letih preteklega stoletja je bilo v večini razvitih evropskih držav v vrtce vključenih nad 80 % otrok v starosti od 4. do 6. leta (Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju, 1995, str. 31-39). Otroci so v zadnjem letu pred šolo obiskovali obvezno pripravo na šolo, zato je bila večina otrok, starih 6-7 let, vključena v vrtce, preostali pa so obiskovali t. i. zunanjo pripravo na šolo.

Mestna občina Ljubljana v primerjavi z drugimi slovenskimi občinami dobro skrbi za socialno in družinsko politiko in mrežo javnih vrtcev. V Ljubljani kot prestolnici države je v vrtce vključen večji delež otrok (80 %) kot je povprečje v Sloveniji (63,6 %). Zanj veljajo tudi nekatere posebnosti, ki jih mora upoštevati vizija razvoja, npr. precej otrok iz drugih občin, katerih starši so zaposleni v Ljubljani, otroci študentk in študentov ter večje število otrok v Ljubljani začasno zaposlenih tujcev. Trenutno pa v ljubljanskih vrtcih ni dovolj prostora za najmlajše otroke, ki bi jih želeli starši v vrtec vključiti po končanem porodniškem dopustu.

Zagotavljanje predšolske vzgoje je ena izmed temeljnih nalog lokalne skupnosti. Javne vrtce ustanavljajo in financirajo občine. Lokalna skupnost namenja za predšolsko vzgojo precejšen del finančnih sredstev. Predšolska vzgoja pa je le eno izmed mnogih področij, ki so odvisna od občinskega proračuna.

Tema mojega diplomskega dela je bralca seznaniti z delovanjem lokalne samouprave, z analizo organiziranosti predšolske vzgoje in sistema financiranja predšolske vzgoje v Mestni občini Ljubljana. Analiza organiziranosti in financiranja obsega celoten sistem predšolske vzgoje v Mestni občini Ljubljana. Poudarek vsebinske analize je na ugotavljanju vključenosti otrok v vrtce, velikosti skupin, vzgojnih programih, kadrovski strukturi, prostorskem pokritju mreže javnih vrtcev v Ljubljani, pregledu stanja objektov in financiranju predšolske vzgoje.

V prvem delu so opredeljeni pojmi s področja lokalne samouprave in lokalne skupnosti.

V tem poglavju bom zajela še naloge občine, ki jih mora občina kot taka izvrševati.

Drugi del zajema predstavitev predšolske vzgoje v Mestni občini Ljubljana in dejavnosti, s katero se ukvarja.

Zadnji del je namenjen analizi prihodkov in odhodkov Mestne občine Ljubljana za leto 2006, sistemu financiranja predšolske vzgoje in razčlenitvi sredstev za predšolsko vzgojo v primerjavi z državo. Opisuje sistem financiranja predšolske vzgoje v Mestni občini Ljubljana. Osnova za financiranje vrtcev je cena programa, ki jo plačujejo starši in občine. Financiranje programov v vrtcih je regulirano z normativi in standardi za zaposlene v vrtcu in številom otrok v posameznih skupinah. Cena v vrtcih ni ekonomska, vso razliko za kritje stroškov pokrije Mestna občina Ljubljana, občine zavezanke pa ne.

Ker analiza ene občine sama po sebi ni dovolj zgovorna, sem za realnejšo predstavo na koncu poglavja navedla še dve primerjavi. Prva primerja strukturo sredstev predšolske vzgoje Mestne občine Ljubljana v obdobju 2000-2005 s sredstvi v državi, potem pa sledi še primerjava Mestne občine Ljubljana s slovenskim povprečjem.

Namen mojega diplomskega dela je predvsem analizirati sistem financiranja predšolske vzgoje v Mestni občini Ljubljana.

2 ZAKONSKA UREDITEV IZVAJANJA OBČINSKIH NALOG IN FINANCIRANJA LOKALNIH SKUPNOSTI NA PODROČJU PREDŠOLSKE VZGOJE

V Sloveniji se je leta 1999 začela korenita reforma javnih financ. Že pred tem, leta 1994, je pri nas potekala reforma lokalne samouprave, in sicer z ustanovitvijo novih občin ali leta 1995 z začetkom delovanja njihovih organov (Vlaj, 2001, str. 13).

Ob osamosvojitvi Slovenije leta 1991 je bila Slovenija razdeljena na 60 občin. Z letom 1994, ko je izšel Zakon o ustanovitvi občin in določitvi njihovih območij, je začelo delovati 147 občin. Sredi leta 1998 so bile sprejete spremembe Zakona o ustanovitvi občin in določitvi njihovih območij, s katerimi se je na novo ustanovilo dodatnih 45 občin, junija 2002 pa se je od občine Litija odcepila občina Šmartno pri Litiji. Tako je bilo leta 2005 število občin 193. Januarja 2006 je bil izveden referendum o občinah, na katerem so prebivalci glasovali o ustanavljanju novih občin. Po rezultatih referenduma so se prebivalci odločili še za 12 novih občin. 1. marca 2006 je Državni zbor Republike Slovenije potrdil nove občine – skupaj 205. 8. aprila istega leta je bil izveden drugi referendum, ki je zajemal 8 novih občin. 4. maja 2006 je Vlada Republike Slovenije dala predlog o ustanovitvi petih novih občin. Leta 2006 se je tako število občin povečalo na 210.

Za razumevanje dela o financiranju vrtcev in predšolske vzgoje je potrebno razložiti pojme, kot so lokalna samouprava, lokalna skupnost in občina. Z vidika financiranja vrtcev so pomembne zlasti občine.

V teoriji obstaja več definicij o opredelitvi pojma lokalna samouprava, vsem pa je skupno izhodišče za izvajanje le-te, to je lokalna skupnost. Lokalna skupnost je naravna teritorialna družbena skupnost, kjer se na lokalni ravni pojavljajo določene skupne potrebe prebivalcev, ki jih rešujejo skupaj. Pri iskanju ustrezne definicije najpogosteje zasledimo naslednje osnovne elemente lokalne skupnosti: določen teritorij, ljudje, ki tu živijo, potrebe ljudi, dejavnosti za zadovoljevanje potreb in zavest ljudi o lokalni samoupravi, ki ji pripadajo. Lokalna skupnost obstaja ne glede na to, ali ji država prizna pravni status ali ne (Šmidovnik, 1995, str. 274).

Nekaterih dobrin, ki so za življenje nujno potrebne, ni mogoče vedno kupiti na trgu. Tipične lokalne javne dobrine so javna razsvetljava, oskrba z vodo, osnovno šolstvo, zdravstvo ipd. Te se večinoma zagotavljajo v okviru javnih služb v lokalni skupnosti, za razliko od splošnih javnih dobrin (npr. obramba države), ki jih zagotavlja centralna raven (Žagar, 2003, str. 5).

Lokalna samouprava je pri nas ustavno načelo. Izhodišče je zapisano v splošnih določbah 9. člena Ustave Republike Slovenije (1991), ki pravi: »V Sloveniji je zagotovljena lokalna samouprava.« S tem država priznava avtonomnost lokalni samoupravi in daje državljanom možnost, da pravico do lokalne samouprave dejansko uresničujejo. Osnovni konstitutivni elementi institucije lokalne samouprave so naslednji (Šmidovnik, 1995, str. 29):

- teritorialni – to pomeni, da so lokalne skupnosti ustanovljene kot subjekt lokalne samouprave za določena območja, ožja od države, na primer občine ali pokrajine;
- funkcionalni – kar pomeni, da se tem skupnostim prizna delovno področje nalog lokalnega ali regionalnega pomena, ki izražajo interese njihovih prebivalcev;
- organizacijski – te naloge opravljajo člani lokalne skupnosti samostojno z lastno odgovornostjo, neposredno ali po izvoljenih organih;
- materialno-finančni – lokalna skupnost ima lastna materialna in finančna sredstva za opravljanje svojih nalog in
- pravni element samoupravnosti – lokalna skupnost ima status (lastnost) pravne osebe, kar pomeni, da samostojno nastopa v poslovno-pravnem prometu.

Najpogostejša definicija občine, tako v učbenikih kot v pravnih tekstih, ki obravnavajo lokalno samoupravo, je zapisana v 2. členu Zakona o lokalni samoupravi (1993), ki se glasi: »Občina je temeljna lokalna samoupravna skupnost«. V tej definiciji so opredeljene tri sestavine, ki so značilne za občino (Zakon o lokalni samoupravi, 1993):

- občina je glavni oziroma najvažnejši tip (oblika) lokalne samouprave,
- oblikovana je v okviru naravne, zgodovinsko nastale lokalne skupnosti, kakršne so naselja – posamezna ali več naselij, povezanih s skupnimi interesi,
- ima položaj samoupravnosti – z vsebino, kakor jo določa sistemska zakonodaja o lokalni samoupravi v posamezni deželi.

Občino je mogoče ustanoviti z zakonom o opravljenem referendumu, s katerim se ugotovi volja prebivalcev. Brez tega občine ni mogoče ustanoviti. Z zakonom, s katerim se ustanovi

občina, se določi njeno območje, ime in sedež, število članov prvega občinskega sveta in drugo, pomembno za konstituiranje občine (Zakon o lokalni samoupravi, 1993).

Skladno z določili Zakona o lokalni samoupravi (1993), v nadaljevanju ZLS, je urejanje predšolske vzgoje v pristojnosti občin, ki so ustanoviteljice javnih vrtcev in skladno z ustanoviteljskimi pravicami in dolžnostmi tudi financirajo pretežen del stroškov, ki nastanejo pri poslovanju. Zaradi obsežnosti predšolske dejavnosti je delež sredstev iz občinskih proračunov za vrtce visok, saj občine namenjajo za vrtce približno 15 % svojega proračuna (Ribnikar, 2001, str. 17). Zato se bom v nadaljevanju dotaknila nalog in pristojnosti lokalne samouprave ter sistema financiranja občin.

2.1 POMEN IN NALOGE OBČIN

V 21. členu Zakona o lokalni samoupravi (ZLS) so opredeljene naloge občine, ki v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe, med katere spada dejavnost javnih vrtcev, in pospešuje službe socialnega skrbstva, za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele. Po 61. členu ZLS občina zagotavlja opravljanje javnih služb neposredno v okviru občinske uprave, z ustanavljanjem javnih zavodov in javnih podjetij, z dajanjem koncesij in z vlaganjem lastnega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava. Temeljni cilj predšolske vzgoje v Mestni občini Ljubljana je skrb za kakovostno vzgojo vseh otrok v občini ter pomoč njihovim družinam pri varstvu in vzgoji. Izhodišče je otrok s svojimi individualnimi značilnostmi, interesi in potrebami. Poleg države, ki nudi zakonske osnove in strokovni okvir, imajo pri zagotavljanju pogojev in izboljševanju kakovosti predšolske vzgoje odločilno vlogo občine.

Občina v skladu z zakoni poseduje, pridobiva in razpolaga z vsemi vrstami premoženja, ustanavlja in vodi javna podjetja ter v okviru sistema javnih financ določa svoj proračun. Naloge občine so opredeljene kot **izvirne naloge in prenesene naloge**. V okvir izvirnih pristojnosti občin sodijo naloge, ki si jih občine same določijo s statusom in drugimi akti ter predstavljajo tipično vsebino lokalne samouprave (komunala, gradnja stanovanj...), in lokalne zadeve javnega pomena, ki jih občinam določi področna zakonodaja (npr. prekrški in denarne kazni). Med izvirne naloge sodi tudi zagotavljanje socialnega skrbstva za predšolsko vzgojo in osnovno varstvo otrok. Prenesene naloge občine pa država prenese na lokalne skupnosti, kjer sama zagotavlja tudi sredstva za njihovo izvrševanje. Najbolj pogoste naloge so razvoj obrti in podjetništva, področje preskrbe in gostinstva, razvoj kmetijstva, izdajanje osnovnih dokumentov ter osnovne pristojnosti, ki jih drugače opravljajo notarji. Za izvajanje teh nalog mora država zagotoviti finančna sredstva, velja pa tudi strožji režim nadzora (izvajanja nalog na področju posegov v prostor in graditve objektov ter geodetske službe, zagotavljanja javne mreže gimnazij, srednjih in poklicnih šol...) (Žagar, 2003, str. 23).

Prenos nalog mora temeljiti na interesu države za racionalnejše in učinkovitejše izvajanje državnih nalog. Od uvedbe nove lokalne samouprave se za izvajanje posameznih nalog iz

državne pristojnosti potegujejo predvsem občine, kjer imajo praviloma sedež tudi upravne enote, ki opravljajo naloge, za katere se potegujejo občine (Juvan Gotovac, 1999, str. 1-3).

Naloge občin, ki so za lokalno skupnost bistvenega pomena, sestavljajo štiri področja delovanja (Vlaj, 1998, str. 242):

- delo občinskih organov in občinske uprave,
- dejavnost občinskih javnih služb (osnovno izobraževanje, raziskovanje, kultura, šport, socialno varstvo, otroško varstvo, zdravstveno varstvo, druge dejavnosti),
- subvencije in tekoči prenos v gospodarske javne službe (komunala, stanovanjska, cestna, prostorska dejavnost, varstvo okolja, druge dejavnosti),
- požarno varstvo, varstvo pred naravnimi nesrečami ter opravljanje mrliško ogledne službe.
- Naloga občine je tudi, da razpolaga in pridobiva premoženje in s tem ustvarja sredstva za delovanje in razvoj občine.

2.2 PREMOŽENJE IN FINANCIRANJE OBČIN

Javna poraba pomeni financiranje funkcij, ki jih po zakonu opravljajo Republika Slovenija in občine. Najobsežnejši del javne porabe vsebuje proračun Republike Slovenije, obsegi proračunov občin pa so bistveno manjši. Drugi dve blagajni javnih financ – pokojninska in zdravstvena – sta skupaj le malo manjši od proračunskih javnih financ, na tretjem mestu pa je po obsegu poraba občin (Čok, 2001, str. 9).

Premoženje občine se lahko pojavlja v vseh oblikah kot pri gospodarskih družbah ali javnih zavodih. Z ekonomskega vidika lahko občinsko premoženje razdelimo na dva dela, in sicer na finančno in stvarno premoženje v lasti občin. Finančno premoženje so denarna sredstva, terjatve ter delnice in deleži na kapitalu pravnih oseb in druge naložbe v pravne osebe, stvarno premoženje pa premoženje in nepremičnine (Zakon o javnih financah, 1999, 67. člen).

Vrednost premoženja izkazuje občina v premoženjski bilanci, vse prihodke in odhodke, ki se porabljajo za posamezne namene financiranja javne porabe, pa v svojem proračunu. Sprejem proračuna občini omogoča tekoče financiranje vseh nalog, ki jih občinam nalagajo veljavni predpisi, in pravočasno pridobivanje soglasij za investicije, ki se sofinancirajo iz državnega proračuna. Oba pravna akta obravnava in sprejme občinski svet.

2. člen Zakona o javnih financah govori o sredstvih proračuna, ki se uporabljajo za financiranje funkcij državnih in občinskih organov, za izvajanje njihovih nalog in za druge namene, ki so opredeljeni z ustavo, zakoni ali občinskimi predpisi ter v višini, ki je nujna za delovanje in izvajanje njihovih nalog in programov. Lokalne zadeve javnega pomena financira občina iz treh virov:

- lastnih virov - (izvirnih) prihodkov občine,
- sredstev države,
- in iz zadolžitve.

Lastni viri občine so davki in druge dajatve ter dohodki od občinskega premoženja. Med izredne lastne vire štejemo prihodke od prodaje občinskega premoženja in donacije. **Država** je dolžna zagotoviti občini dodatna sredstva za financiranje nalog, ki jih prenese v opravljanje občini, sredstva finančne izravnave ter sredstva za sofinanciranje lokalnih zadev javnega pomena, kadar ima poseben interes za njen razvoj. Občina se lahko **zadolži** z izdajo vrednostnih papirjev ali z najetjem posojil. Pri zadolževanju je vezana na soglasje Ministrstva za finance (Milunovič, 2001, str. 90). Vendar se občine brez urejene delitvene bilance ne smejo zadolževati.

Občine ne financirajo vedno samo tistih nalog in dejavnosti, pri katerih same nadzorujejo izdatke oziroma imajo vpliv nad njimi. Prav tako tudi država ne plačuje vedno tistega, nad čemer ima nadzor. Tak primer je izobraževanje. Država določa plače učiteljem in ravnateljem v osnovnih in srednjih šolah ter jih tudi sama plačuje iz svojega proračuna. V vrtcih je plača direktorja določena s strani države, vendar jo mora občina plačati iz svojega proračuna. V tem primeru bi morala država plačo, ki jo določa sama, tudi sama v celoti ali vsaj delno financirati. Pravilno bi bilo, da se tisto, kar je pod nadzorom države, plača iz državnega proračuna, kar je pod občinskim nadzorom, pa naj financirajo občine iz svojih proračunov. V primeru javnega vrtca je občina njegova ustanoviteljica in s tem bi ji morala biti dana možnost, da sama določa plače uslužbencem vrtca, saj ne dobiva sredstev za njegovo financiranje. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 64/01, 108/02, 79/03) v 45. členu prav tako določa financiranje brezplačnih prevozov učencev osnovnih šol na nevarnih poteh, plačnice teh prevozov pa so občine. Dejstvo je, da je to naloga, ki jo je določila država, ni pa zagotovila nobenih finančnih sredstev za njeno izvajanje. Izdatki so zopet prešli v breme občine. Po zakonu mora država zagotoviti sredstva za naloge, ki jih prenese na občine. Zgoraj omenjene naloge niso neposredno prenesene z države na občine, so pa določene s strani države, zaradi česar bi morala država poskrbeti za delno oziroma celotno zagotovitev sredstev za njihovo izvajanje.

2.3 MERILA JAVNE PORABE PO POSAMEZNIH PODROČJIH

Do leta 1999 so resorna ministrstva v sodelovanju z občinami pripravila merila in izračun obsega javnih sredstev za posamezno dejavnost za vsako občino posebej. Merila so vplivala na finančno izravnavo občin, t. j. dopolnilnih sredstev dohodnine iz državnega proračuna, do katerih so bile upravičene tiste občine, ki s svojimi lastnimi viri niso zagotavljale vseh sredstev za izvajanje svojih nalog. Čeprav merila zagotovljene porabe ne predstavljajo več sistema financiranja občin, jih bom zaradi vpliva na razdelitev sredstev za predšolsko vzgojo vseeno predstavila.

Ministrstvo za finance je sektorske izračune povzelo v enotno vsoto, ki je pomenila letni obseg sredstev za občino. Ta je na eni strani pomenil vodilo občinam, koliko morajo prispevati za financiranje izvirmih občinskih nalog (osnovne šole, vrtci, kultura, raziskovalna dejavnost, socialno skrbstvo, zdravstvo, komunala, civilna zaščita itd.), na drugi strani pa

obseg sredstev za občine iz državnega proračuna kot finančno izravnavo občinam, ki imajo slabšo finančno strukturo.

S tako opredelitvijo zagotovljene porabe, ki jo je ugotavljalo ministrstvo in ne občina, in določbami, da občini za financiranje te zagotovljene porabe pripadajo določeni in od države omejeni davčni viri, je zakon posegal v ustavne pravice občin, kjer je opredeljeno, da občine samostojno izvajajo javne zadeve lokalnega pomena in jih financirajo iz lastnih virov. Zato je bila nujna sprememba zakonodaje v smeri večje samostojnosti občin.

2.3.1 MERILA JAVNE PORABE NA PODROČJU PREDŠOLSKE VZGOJE

Za področje predšolske vzgoje je merila zagotovljene oziroma javne porabe določilo pristojno resorno Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, v nadaljevanju MŠZŠ. Merila so bila sestavljena iz več kriterijev, ki so imeli različno težo pri vrednotenju in končnem izračunu. Najpomembnejši kriterij je predstavljalo število otrok v javnih in zasebnih vrtcih s stalnim prebivališčem v posamezni občini, ki so bili vključeni v dnevne, poldnevne in krajše programe v vrtcih. Osnovna podlaga za izračun je bilo število otrok v prvem in drugem starostnem obdobju v dnevni programih. Stroški za vsakega otroka v dnevni programih so se vrednotili z 80 % in v krajših programih s 40 % sredstev.

V letu 1998 je MŠZŠ poleg števila in razporeditve otrok v programe v vrtcih uvedlo še dodatni kriterij ekonomske moči občine. Novi kriterij ekonomske moči občin je imel močan vpliv na izračun sredstev za vsako posamezno občino, saj je povzročil redistribucijo javnih sredstev med občinami. Ekonomska moč občine je bila opredeljena kot povprečno plačilo staršev za programe v vrtcih v odstotku od cene programov v posamezni občini. Plačila staršev so bila v državi enotno urejena in načeloma so bile razlike med prihodki od staršev posledica različnih dohodkov staršev, s tem pa razlog za nastale ekonomske razlike med občinami. Za uporabo tega kriterija je MŠZŠ najprej ocenilo celotne prihodke staršev. Izračun sredstev za posamezno občino je predstavljal razliko med ocenjeno vrednostjo programov oz. stroškov dejavnosti in ocenjenimi prihodki staršev.

2.4 SPREMEMBA SISTEMA FINANCIRANJA OBČIN S 1. 1. 1999

S spremembo zakonodaje, ki določa financiranje občin (Zakon o financiranju občin in Zakon o lokalni samoupravi) in se je uveljavila 1. 1. 1999, se je spremenil sistem financiranja občin.

Dotedanji sistem zagotovljene porabe je zamenjala primerna poraba. Bistvo novega sistema je v uvajanju novih osnov za financiranje nalog, ki jih opravljajo občine po ustavi in zakonu.

Spremenjen sistem financiranja občin omogoča njihovo večjo avtonomnost pri odločanju glede na dotedanji sistem »zagotovljene porabe«, ki je za pretežni del lastnih virov občin že vnaprej natančno opredelil in predpisal namen porabe s strani državnih organov. Zato je bila občina dejansko le prazdeljevalec teh sredstev za izvajanje z zakoni predpisanih nalog na

področju osnovnega šolstva, otroškega varstva, požarnega varstva, mrliško pregledne službe, podpore javnemu interesu, na področju kulture in športa, transferov in plačil za gospodarske javne službe ... Spremenjena zakonodaja vpeljuje tudi večjo usmeritev za pridobivanje prihodkov od premoženja, vključno z večjo obdavčitvijo premoženja, ki pa do danes še ni izpeljana, zlasti predlog reforme davka na premoženje (Milunovič, 2004, str. 79).

Finančni viri lokalnih skupnosti morajo biti v sorazmerju z nalogami, ki jih določata ustava in zakon. Vsaj del prihodkov mora izvirati iz krajevnih davkov in prispevkov, katerih višino lahko določajo lokalne skupnosti same, skladno z zakonom. Za zaščito finančno šibkejših lokalnih skupnosti je treba uvesti postopke za finančno izravnavo (Železnik, 2002, str. 1).

2.5 PRIMERNA PORABA

Kot sem že omenila, je bil z zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju občin (1998) odpravljen sistem zagotovljene porabe in s 1. januarjem 1999 uvedena primerna poraba. Primerno porabo se določi kot povprečni znesek sredstev na prebivalca v Republiki Sloveniji in ta pomeni primeren obseg sredstev, s katerimi občina zagotovi izvajanje svojih ustavnih in zakonskih nalog.

Te naloge so delo občinske uprave in organov občine; lokalne zadeve javnega pomena na področju osnovnega izobraževanja, kulture, športa, socialnega varstva, otroškega varstva, osnovnega zdravstvenega varstva in drugih družbenih dejavnosti, dejavnosti gospodarskih javnih služb lokalnega pomena, ki se financirajo iz občinskega proračuna, zadeve požarnega varstva in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter druge lokalne zadeve javnega pomena, kot so turizem, malo gospodarstvo in kmetijstvo. V sredstva primerne porabe se ne prišteva sredstev za intervencije v komunalno in drugo javno infrastrukturo.

Višino zneska primerne porabe za vsako proračunsko leto določi državni zbor in ga na podlagi 20. člena ZFO (1999) Ministrstvo za finance upošteva pri izračunu obsega sredstev za primerno porabo za vsako posamezno občino. Primerni obseg sredstev za financiranje občinskih nalog se določi na podlagi matematične formule, v kateri predstavlja glavarina, ki jo določi državni zbor, 70 % sredstev, korekcijski faktorji pa skupaj 30 % sredstev.

Pri izračunu sredstev na prebivalca se upošteva štiri različne korekcijske faktorje. Ti so razmerje med površino in dolžino lokalnih cest, število prebivalcev, mlajših od 15 let, prebivalcev, starejših od 65 let, in število vseh prebivalcev posamezne občine. Občina, ki z lastnimi prihodki ne doseže tako izračunane primerne porabe, je upravičena do dopolnilnih sredstev iz državnega proračuna. Ta sredstva ne morejo biti višja od 100 % ocenjenih prihodkov iz lastnih virov.

V izračun primerne porabe se ne štejejo sredstva za investicije, ki jih dajo posamezna ministrstva v okviru razpoložljivih sredstev (Čok et al., 2002, str. 13).

Znesek primerne porabe na prebivalca, ki je določen v ZIPRS607, znaša v letu 2006 103.638 tolarjev, kar predstavlja skupaj 4,5-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2005.

Za vrednotenje predšolske vzgoje je v kriterijih primerne porabe pomembno predvsem število otrok do 15 let starosti. Na področju predšolske vzgoje pomenijo kriteriji za primerno porabo korak nazaj. Po prejšnjem sistemu meril je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS, ki je pristojno za urejanje predšolske vzgoje, poleg števila otrok, ki so vključeni v različne programe v vrtcih, upoštevalo tudi demografsko situacijo, razvejanost hribovskih področij, obmejna območja ter zlasti ekonomsko moč občin in različno visoka plačila staršev za vrtec.

Pravilnik o plačilih staršev za programe v vrtcih ureja plačevanje storitev v vrtcih v celotni državi na enak način. To pomeni, da so v občinah, kjer imajo prebivalci (v našem primeru starši predšolskih otrok) boljše dohodke, občinski proračuni manj obremenjeni s subvencijami za javne vrtece kot v občinah, kjer velja nasprotno. V prejšnjem sistemu financiranja občin prek meril zagotovljene porabe je država s korekcijskim faktorjem »ekonomske moči občine« alocirala sredstva za vrtece iz bogatejših občin v revnejše, kar v sedanjem sistemu ni več mogoče.

2.5.1 IZRAČUN SREDSTEV FINANČNE IZRAVNAVE

Ministrstvo za finance oceni lastne prihodke občine in jih primerja z izračunano primerno porabo občine. Občinam, katerih ocenjeni lastni prihodki ne dosegajo primerne porabe, zagotovi razliko država iz proračuna kot finančno izravnavo. Pri oceni lastnih prihodkov so upoštevane ocene prihodkov po 21. in 22. členu ZFO.

Prihodki, ki se upoštevajo v oceni lastnih prihodkov za izračun finančne izravnave **po 21. členu ZFO**, so: dohodnina, davek na dediščine in darila, davek na dobitke od iger na srečo, davek na promet nepremičnin, upravne takse, posebna taksa za uporabo igralnih avtomatov zunaj igralnic.

Zgoraj navedeni prihodki pripadajo občini v višini, ki je določena z zakonom o njihovi uvedbi. Ta del prihodkov je določen s strani države in občine nanje ne morejo vplivati.

Prihodki po 22. členu ZFO pa so: davek od premoženja, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, krajevna turistična taksa, komunalne takse, pristojbine, odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda, odškodnine in nadomestila za degradacijo prostora in onesnaževanje okolja, prihodki uprave, prihodki, določeni z drugimi akti.

Eno najpomembnejših vprašanj, s katerim se srečujemo od uvedbe novega sistema lokalne samouprave, je, kako zagotoviti občinam finančna sredstva za izvajanje tistih nalog, ki jih morajo opravljati po ustavi in zakonu. Dohodnina je najpomembnejši vir financiranja nalog občine, ki jih mora le-ta opravljati po ustavi in zakonu. Občinam pripada 35 % dohodnine, ki se zbere v posamezni občini.

Izračun primerne porabe in zneska finančne izravnave je podan za Mestno občino Ljubljana in izbrane občine v Tabeli 3.

Tabela 3: Izračun pripadajočih zneskov finančne izravnave za izbrane občine za leto 2006

OBČINA	OSEBE S STALNIM PREBIVALIŠČEM	PRIMERNA PORABA PP	OCENA LASTNIH PRIHODKOV - 21. IN 22. ČLEN ZFO	RAZLIKA MED PP IN LASTNIMI PRIHODKI	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD PP	PRIPADAJOČA FI
	1	2	3	4 = 2-3	5	6
LJUBLJANA	264.902	27.149.093	41.234.765	-14.085.672	14.085.672	
BREŽICE	24.331	2.700.906	1.553.843	1.147.063		1.147.063
CELJE	48.891	5.031.684	5.594.273	-562.589	562.589	
CERKNO	5.065	617.326	428.851	188.475		188.475
DOMŽALE	31.095	3.185.170	3.427.783	-242.613	242.613	
KAMNIK	26.938	2.901.074	2.384.505	516.569		516.569
MARIBOR	112.417	11.474.317	11.968.895	-494.578	494.578	

Vir: Izračun zneskov finančne izravnave za leto 2006.

Rezultati ne presenečajo. Občine, ki ustvarjajo ugodne pogoje za zaposlovanje, dobijo tudi več dohodnine. Vendar občine nimajo nobenega vpliva na višino dohodnine (višino in oprostitve določa država). Večje je število zaposlenih z višjimi plačami, več dohodnine bo občina prejela. Pri občinah, ki prejemajo finančno izravnavo, pa višja dohodnina zmanjšuje njihovo finančno izravnavo in jih torej destimulira. V tem primeru se zmanjša le obveznost države, občine pa razpolagajo z enakimi sredstvi. Iz podatkov je razvidno, da je izračun primerne porabe bistveno ugodnejši za manjše občine z manjšim številom prebivalstva. Takšni izračuni spodbujajo nastanek novih, manjših občin.

Iz podatkov Ministrstva za finance izhaja, da finančno izravnavo tudi v zadnjih letih prejema okoli 90 % občin v Sloveniji (Milunovič, 2001, str. 89). To pomeni, da občinam še vedno niso zagotovljeni primerni lastni viri za financiranje izvornih in prenesenih nalog, s katerimi bi ob upoštevanju osnovnih izhodišč Evropske listine o lokalni samoupravi lahko pokrivalo izvajanje z ustavo in zakoni naloženih nalog iz svoje pristojnosti.

Pozitivna stran sistema finančne izravnave je popraviljanje razlik v razpoložljivih prihodkih posamezne občine za izvajanje javnih zadev lokalnega pomena, ki bi se morale izenačevati s sistemom neposrednih dotacij šibkejšim občinam. Oziroma drugače, revnejše občine bi morale pridobiti dodatne vire za zagotavljanje javnih dobrin tako, da bi dodatno obdavčile zavezance. Negativna stran finančne izravnave pa je v tem, da zaradi porabe, ki jo vnaprej določi država, demotivira občine za samostojno pridobivanje prihodkov in krepitev davčne baze. Ker je velika večina občin prejemnic finančne izravnave, to pomeni, da občinam niso zagotovljeni ustrezni lastni viri za financiranje poverjenih nalog (Vlaj, 2004, str.178-179).

2.6 PROBLEMI FINANCIRANJA OBČIN

Po ustanovitvi občin so bile praktično vse slovenske občine finančno izredno šibke, kar kaže

na to, da si občine ne morejo zagotoviti osnovnih pogojev, kaj šele razvoj. Slovenija ima eno najnižjih stopenj decentralizacije v Evropi, kajti poraba javnega denarja na lokalni ravni v Sloveniji je pod 13 %, medtem ko je v EU 25 % (Smrdelj, 2005).

Največji problemi slovenskih občin so se začeli pojavljati zaradi rasti stroškov, ki so se povečali za 55 %, primerna poraba pa le za 37 %. Povečali so se tudi stroški na področju občinskih uprav, varstva okolja, zdravstvenega varstva in osnovnega šolstva ter predšolske vzgoje, kar je posledica višanja standardov ter socialnega varstva. Občine so zaradi tega morale omejevati odhodke na področju civilne zaščite, cestne infrastrukture ter prostorskega načrtovanja. S tem so morale občine zmanjšati svoje finančne rezerve, povečala so se zadolževanja, hkrati pa so občine že začele prodajati svoje premoženje (Smrdelj).

3 PREDŠOLSKA VZGOJA

Z besedo »vrtec« označujemo ustanove, ki varujejo in izobražujejo predšolske otroke. V Velikem splošnem leksikonu piše, da je vrtec zavod, v katerem poteka načrtna predšolska vzgoja otrok od prvega leta starosti do vstopa v šolo. Zakon nudi možnost izbire med javnim in zasebnim vrtcem. V javnem potekajo različni programi za predšolske otroke: dnevni, poldnevni, krajši programi, vzgojno-varstvena družina, predšolska vzgoja na domu za otroke, ki zaradi bolezni ne morejo biti vključeni v vrtec ... (Veliki splošni leksikon, 1998, str. 4744).

Področje predšolske vzgoje v Sloveniji zakonsko urejata dva zakona. In sicer, Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list, št. 12/1996) – v nadaljevanju ZOFVI - ter Zakon o vrtcih (Uradni list, št. 12/1996, 113/2003) – v nadaljevanju ZVrt. ZOFVI ureja pogoje za opravljanje dejavnosti ter določa način upravljanja in financiranja na vseh področjih vzgoje in izobraževanja, ZVrt pa ureja predšolsko vzgojo, ki poteka v javnih in zasebnih vrtcih (naloge vrtcev, vrsta možnih programov v vrtcih, financiranje, pogoji za izobrazbo strokovnih delavcev, delo vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja, zbiranje in varstvo osebnih podatkov v vrtcih ipd.).

Posamezna vprašanja podrobneje urejajo podzakonski predpisi.

3.1 VRTEC – POMEN IN VLOGA

Vrtec je kot pravna oseba, vpisana v sodni register in v razvid izvajalcev javno veljavnih programov vzgoje in izobraževanja, ki ga vodi Ministrstvo za šolstvo in šport. Predlog za vpis vloži lokalna skupnost oziroma vrtec sam, če gre za zasebni vrtec.

Temeljne naloge vrtcev (ZVrt, 1996, 2. člen) so:

- pomoč staršem pri celoviti skrbi za otroke,
- izboljšanje kvalitete življenja družin in otrok,
- ustvarjanje pogojev za razvoj otrokovih telesnih in duševnih sposobnosti.

Javni vrtci izvajajo veljavni program, Kurikulum za vrtce, potrjen na Strokovnem svetu Republike Slovenije za splošno izobraževanje, marca 1999. To je nacionalni dokument, ki predstavlja strokovno podlago za delo v vrtcih. Zasebni vrtec se v primerjavi z javnim razlikuje tudi po programih, ki jih določi ustanovitelj. Kljub spremenjenim pogojem, ki jih prinaša nova zakonodaja, je zasebnih vrtcev še vedno relativno malo: v Sloveniji 18 in v Ljubljani 5. Večina zasebnih vrtcev (v Ljubljani štirje od petih) temelji na krščanski vzgoji oz. posebnih pedagoških konceptih (Waldorfski vrtec). Zakaj je delež zasebnih vrtcev tako nizek? Zakon o vrtcih je podal podlage za zasebno izvajanje dejavnosti, a praksa kaže, da razen v izjemnih primerih dejavnost vrtcev ostaja v okviru javne mreže. Razlog je v tem, da nimamo tradicije podjetništva in zasebnih vrtcev, zato je razumljivo, da se tovrstne novosti počasi uveljavljajo. Vzroki so v izredno zahtevnih pogojih za opravljanje te dejavnosti in v nižji subvenciji, zato ponudniki ne vstopajo na trg predšolske vzgoje.

Podatkov o tem, kdo dejansko varuje in vzgaja najmlajše otroke, ki niso vključeni v institucionalno varstvo, nimamo niti za področje MOL niti za Republiko Slovenijo. Ugotavljam, da varstvo in vzgojo prevzema širša družinska skupnost (stari starši, drugi sorodniki) ali pa improvizirana oblika varstva na domu (siva ekonomija).

Za vpis mora vrtec izpolnjevati predpisane pogoje o strokovnih delavcih, prostoru in opremi. Če občina zasebnemu vrtcu podeli koncesijo, le-ta opravlja javno službo in ima enak program kot javni vrtec.

Tretja najpogostejša oblika varstva in vzgoje otrok je vzgojno-varstvena družina, ki se izvaja na domu. Če je izražena potreba staršev in interes, oziroma je premajhno število prostih mest v javnem vrtcu, ta program opravlja vzgojitelj, ki je zaposlen v vrtcu.

Novoustanovljeni vrtec kot javni zavod je po statusu organiziran kot (ZOFVI, 1999):

- samostojni vrtec in ima vsaj 10 oddelkov,
- organizacijska enota in je del javno izobraževalnega zavoda (najmanj 8 oddelkov),
- enota vrtca in je del samostojnega vrtca, šole, na eni ali več lokacijah.

9. člen ZVrt-a (1996) določa, da imajo starši pravico izbrati program v javnem in zasebnem vrtcu. To pomeni, da pri izbiri niso vezani na vrtec v občini stalnega oziroma začasnega bivališča. Izberejo lahko katerikoli vrtec v katerikoli občini.

10. člen ZVrt-a (1996) določa, da kadar v kraju bivanja ni vrtca, ki bi izvajal javno službo, oziroma ni prostih mest, mora občina najkasneje v 30. dneh začeti postopek za zagotovitev dodatnih prostih mest v javnem vrtcu ali razpisati koncesijo.

V šolskem letu 2005/2006 je bilo v Sloveniji 777 vrtcev in njihovih enot ter 18 zasebnih (6 s koncesijo), ostali pa izvajajo svoje programe predšolske vzgoje.

Analiza organiziranosti ljubljanskih vrtcev pa v poglavju 3.2.

3.2 JAVNI ZAVODI –VRTCI V MESTNI OBČINI LJUBLJANA

Javni zavod deluje v javnem interesu. Njegov namen je trajno zagotavljati storitve in dobrine, ki stremijo k uspešnemu delovanju družbe kot celote, njenih podsistemov in posameznega človeka, njegova ustanovitev pa ni namenjena pridobivanju dobička. Kljub temu pa zavod lahko pridobiva dobiček. Vendar se le-ta ne sme razdeliti lastnikom, ampak se lahko nameni le za razširitev in razvoj dejavnosti ali pa za dvig kvalitete storitev.

Predšolska vzgoja in izobraževanje potekata po načelih demokratičnosti, pluralizma avtonomnosti, strokovnosti in odgovornosti zaposlenih, enakih možnosti za otroke in starše, upošteva različnost med otroki.

Javno službo na področju predšolske vzgoje v Ljubljani izvaja 23 javnih vrtcev, v katere je bilo v šolskem letu 2005/2006 vključenih 10.513 otrok in 5 zasebnih vrtcev, ki jih obiskuje 134 ljubljanskih otrok. Vsak javni vrtec ima eno ali več enot, ki so na različnih lokacijah. Število enot oz. objektov, v katerih se izvaja dejavnost predšolske vzgoje v Mestni občini Ljubljana, je 95. V letu 2004 se je mreža javnih vrtcev v Ljubljani razširila s 14 na 23 javnih vrtcev, saj je bilo potrebno reorganizirati tri največje ljubljanske vrtce po Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Ne glede na reorganizacijo pa se zaradi tega ni povečal obseg dejavnosti. Število enot oziroma objektov, v katerih se je izvajala dejavnost predšolske vzgoje, se je v letu 2004 zmanjšalo za dva objekta (Povšetova in Koseskega ulica). Ljubljanski vrtci z enotami so prikazani v Prilogi (Tabela 1).

Objekti, v katerih se izvaja dejavnost predšolske vzgoje, so razpršeni in pokrivajo celotno področje Mestne občine Ljubljana.

- Na področju Vič – Rudnik (Kozarje, Vrhovci, Trnovo, Murgle, Kolezija, Rožna dolina, Galjevica, področje ob vpadnici Tržaške ceste) deluje šest vrtcev: vrtec Viški gaj, Vrhovci, Trnovo, Murgle, Viški vrtci in Galjevica.
- Na področju Šiške (Brod, Šentvid, Dravljje, Koseze, področje ob vpadnici Celovške ceste) najdemo štiri vrtce: vrtec Šentvid, H. Ch. Andersen, Najdihojca in Mojca. Tu deluje Waldorfski zasebni vrtec.
- Na področju Centra mesta (Center, Vodmat, Poljane, Prule, Tabor) so štirje vrtci: vrtec Pod gradom, Vodmat, Ledina in Vrtec dr. France Prešeren. Tu deluje Angelin vrtec in Waldorfska šola - vrtec.
- Na področju Bežigrada (Črnuče, Šentjakob, Gmajna, Brinje, Stožice, Ježica, področje ob vpadnici Dunajske ceste, Savsko naselje) delujejo štirje vrtci: vrtec Črnuče, Ciciban, Jelka in Mladi rod. Tu deluje Vrtec Pingvin.
- Na področju Moste – Polje (Jarše, Štepanjsko naselje, Zelena jama, Fužine, Zalog, Kašelj, Vevče, Snebrje, Zadobrova, Zadvor, Polje, Janče, področje ob vpadnici Zaloške in Šmartinske) pa deluje pet vrtcev: Jarše, Oton Župančič, Zelena jama, Pedenjped in Miškolin. Tu deluje vrtec Nazaret.

V Mestni občini Ljubljana deluje le 5 zasebnih vrtcev, v katere je vključenih 134 ljubljanskih otrok v starosti od 3 do 6 let.

- Waldorfski zasebni vrtec na Prušnikovi 60,
- Waldorfski vrtec pri šoli na Rodičevi 2,
- Vrtec Nazaret na Mekičevi 12,
- Pingvin, Zavod za kulturo, izobraževanje in predšolsko vzgojo na Popovičevi 16,
- Angelin vrtec, Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo na ulici Josipine Turnograjske 8.

Kot zanimivost v Ljubljani naj predstavim zasebni waldorfski vrtec. V waldorfskem vrtcu ni formalnega poučevanja, ni učenja branja ali razvrščanja po sposobnostih. Določen je način, kako otroke sprejeti, jih vključiti v to ali ono dejavnost, določen je čas za neusmerjeno, sproščeno igranje, otroci pojejo in se gibajo, poslušajo pravljice. Vse pa se odvija naravno in nevsiljivo pod neopaznim vodstvom vzgojitelja. V vrtcu poskušajo ustvariti takšno okolje, ki v idealnem pogledu predstavlja podaljšek doma. Poudarek je na »preprostosti« in domačnosti, cilj je ustvariti tako okolje, ki naj bi otroku pomenilo razvoj notranjega duha.

Kadar zasebni vrtec izvaja vzgojni program po posebnih pedagoških načelih (waldorfska pedagogika, Montessori ipd.), pa mora program priznati tudi ustrezno mednarodno združenje.

3.2.1 VKLJUČENOST OTROK V VRTCE V SLOVENIJI IN MESTNI OBČINI LJUBLJANA

V šolskem letu 2005/2006 je bilo v Republiki Sloveniji v vrtce vključenih 57.134 otrok ali za 4,2 % več kot v šolskem letu 2004/2005. Organizirano varstvo predšolskih otrok je v šolskem letu 2005/2006 potekalo v 777 vrtcih in njihovih enotah. Od tega je bilo 18 vrtcev zasebnih. Zasebne vrtce je obiskovalo 872 otrok (1,5 %). V vrtce je bilo vključenih 57.134 otrok, kar predstavlja 63,6 % celotne generacije otrok od prvega leta starosti do vstopa v šolo. V obdobju desetih let se je zmanjšalo število otrok v predšolski vzgoji za 14,2 %.

Skupno število ljubljanskih otrok med 1. in 6. letom starosti je 11.750 (podatek velja na dan 30. 7. 2006). V juniju 2006 je bilo v javne vrtce vključenih 10.813 otrok, od tega 1.769 iz drugih občin, kar pomeni, da je bilo v ljubljanskih vrtcih 9.044 otrok iz MOL. V zasebne vrtce je bilo vključenih 134 otrok iz MOL, v vrtce zunaj MOL pa 120 otrok; skupaj je bilo v vrtec vključenih 9.294 otrok, kar pomeni 79,1-odstotno vključenost vseh ljubljanskih otrok v vrtec. Na ostala mesta se vključujejo otroci iz drugih občin.

Primerjava zadnjih dveh let kaže, da se je število otrok iz drugih občin povečalo za približno 100. V januarju 2004 je bilo vključenih 1669 otrok iz drugih občin. Najbolj se povečuje število otrok iz občin, ki so najbližje. Po Zakonu o vrtcih si starši lahko izbirajo program oziroma lokacijo vrtca, financiranje vrtca pa je urejeno domicilno (občina financira vrtec glede na stalno prebivališče otroka).

3.2.2 VELIKOST SKUPIN OZ. ODDELKOV IN ŠTEVILO OTROK

Eden najpomembnejših pogojev za večjo kakovost predšolskih programov je velikost skupin in število otrok. Pri določanju števila otrok v oddelku je potrebno upoštevati predšolska in zdravstvena načela, prostorske zmožnosti vrtca ter posebnosti okolja, v katerem vrtec opravlja svojo dejavnost. Vzgojno delo v vrtcu poteka v oddelkih.

Normativna ureditev prinaša razlike v razponu pri oblikovanju posameznih oddelkov, če gre za 3- do 4-letne otroke in starejše otroke v drugem starostnem obdobju. V Pravilniku o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje (Uradni list RS, št. 75/05 – v nadaljevanju pravilnik o normativih) je določeno najmanjše in največje število otrok v oddelkih (34. člen).

- V oddelke prvega starostnega obdobja je lahko vključenih v starostno homogeni oddelk najmanj 9 in največ 12 otrok, v starostno heterogeni oddelk najmanj 7 in največ 10 otrok.
- V oddelke drugega starostnega obdobja je lahko vključenih v starostno homogeni¹ oddelk 3- do 4-letnih otrok najmanj 12 in največ 17 otrok.
- V oddelke drugega starostnega obdobja je lahko vključenih v starostno homogene oddelke 4- do 5-letnih in 5- do 6-letnih otrok najmanj 17 in največ 22 otrok, v starostno heterogeni² oddelk pa najmanj 14 in največ 19 otrok.
- V starostno kombinirani oddelk je vključenih najmanj 10 in največ 17 otrok.

Zakonodaja določa, da lahko občina v primeru pomanjkanja prostora določi t. i. »fleksibilni normativ« in poveča število otrok v posameznem oddelku v vseh programih za največ dva otroke, kar je s sklepom MS MOL uveljavljeno tudi v ljubljanskih vrtcih.

Priprave na oblikovanje oddelkov se v vrtcih začne spomladi, ko vrtci na podlagi prijavnice staršev načrtujejo število in vrsto oddelkov za novo šolsko leto. Število oddelkov se dokončno potrdi s sistemizacijo septembra. Vpisovanje otrok oziroma oddaja vloge za vpis poteka vse leto. V vrtec se lahko vključujejo otroci, ki dopolnijo starost najmanj 11 mesecev. Vključevanje otrok v vrtec poteka od septembra pa vse do zapolnitve vseh prostih mest.

Kadar je vpisanih otrok v posamezen vrtec več, kot je prostih mest, odloča o sprejemu komisija za sprejem otrok. Komisija odloča samo o ljubljanskih otrocih, ki bodo septembra dopolnili najmanj 11 mesecev. V vrtce, ki septembra še niso polni, se vključujejo otroci iz drugih občin vse do zapolnitve prostih mest. Do zadreg prihaja, ko se vsa mesta zapolnijo, starši pa ne morejo vključiti otrok, ki so med letom izpolnili starostni pogoj za vstop v vrtec.

¹ Homogeni oddelki so oddelki z otroki v starostnem razponu enega leta.

² Heterogeni oddelki so oddelki, ki zajemajo otroke prvega in drugega starostnega obdobja.

3.3 OBSEG IN STRUKTURA PREDŠOLSKE VZGOJE V MESTNI OBČINI LJUBLJANA

3.3.1 OSNOVNI PROGRAMI

Predšolska vzgoja v vrtcih je sestavni del vzgojno-izobraževalnega sistema. V vrtcih v Mestni občini Ljubljana potekajo vzgojni programi, ki so prilagojeni potrebam in željam staršev in upoštevajo razvojno značilnost otrokovih telesnih in duševnih sposobnosti.

- **Dnevni programi** – velika večina otrok v ljubljanskih vrtcih je vključenih v dnevne programe. Po zakonu o vrtcih se lahko dnevni programi, ki trajajo od 6–9 ur, izvajajo dopoldne, popoldne, celodnevno ali izmenično. V vseh ljubljanskih vrtcih izvajajo celodnevne programe v trajanju do 9 ur. Vrtci imajo v povprečju 12-urni poslovni čas, med 5. in 17. uro. Otroci, ki v vrtec prihajajo in iz njih odhajajo ob različnih urah, se na začetku in ob koncu poslovnega časa združujejo v združenih oz. »dežurnih« skupinah. Vrtci vsako leto opravijo analize potreb staršev glede na poslovni čas in temu sproti prilagajajo organizacijo dela. Nekaj vrtecev (t. j. vrtec Ledina, vrtec Vodmat in vrtec Zelena jama) izvajajo izmenični ali popoldanski program v enem ali dveh oddelkih. En vrtec (vrtec Viški gaj) izvajajo program »vrtec ves dan«, in sicer v dveh skupinah, ki imata poslovni čas od 6.30 do 18. ure oz. do 19.30 (posamezen otrok pa je vključen največ devet ur dnevno), kar zahteva več kadra in s tem več finančnih sredstev. Nekateri otroci, vključeni v dnevne programe, potrebujejo varstvo tudi ob sobotah, ki se izvaja v nekaj oddelkih na območju celotne Ljubljane. Zadnja leta sobotni program v ljubljanskih vrtcih glede na pretekla leta upada.
- **Poldnevni, krajši in drugi programi** – opravljene analize potreb v posameznih ljubljanskih vrtcih kažejo, da otrok za poldnevne programe zaenkrat ni veliko. Zakon o vrtcih predvideva krajše programe (v trajanju 240-600 ur letno) za otroke, ki niso vključeni v dnevne programe vrtecev. V letu 2005/2006 so potekali krajši programi v obliki 1-krat-tedenskih igralnih uric v treh vrtcih (vrtec Šentvid, vrtec Pedenjped in vrtec Trnovo). V zadnjem času se pojavljajo potrebe staršev, zlasti tujcev, ki so zaposleni pri nas, da bi svoje otroke vključili v vrtec za krajši čas (nekaj dni, mesecev ali za posamezne dni v tednu).

Vzgojno delo v vrtcih v Mestni občini Ljubljana je prilagojeno starostnim oz. razvojnim obdobjem otroka:

- otrokom v starosti od 1 do 3 let – prvi starostni skupini,
- otrokom v starosti od 3 let do vstopa v šolo – drugi starostni skupini,
- otrokom z motnjami v razvoju.

Številni slovenski vrtci, med njimi tudi ljubljanski, ponujajo otrokom oz. njihovim staršem dodatne dejavnosti, kot so učenje tujega jezika, ples, šport, umetnost ... Prvi vrtci so take dejavnosti (npr. tečaje angleščine) v času otrokovega bivanja v vrtcu ponudili že pred 20 leti. V zadnjih letih se je močno povečalo število vrtecev s takšno ponudbo, pa tudi število

raznovrstnih dejavnosti, ki so na izbiro. Problem dodatnih dejavnosti je neupoštevanje načela enakih možnosti; plačujejo jih starši, kar pomeni, da se jih udeležujejo le nekateri otroci.

Med dodatne dejavnosti sodijo tudi letovanja in zimovanja, ki jih vrtci že leta izvajajo v sodelovanju s pristojnimi oz. za to dejavnost registriranimi ustanovami (npr. Zveza prijateljev mladine). Zveza prijateljev mladine (ZPM) v svojih počitniških domovih na ta način zagotavlja počitnice približno 13.000 otrokom (predšolskim in šoloobveznim).

Otroci s posebnimi potrebami so v vrtce lahko vključeni v razvojne oddelke, ki izvajajo prilagojen program, ali so vključeni v druge oddelke.

V 7 ljubljanskih vrtcih je 9 razvojnih oddelkov s prilagojenim programom. Vanje je trenutno vključenih 55 otrok z zahtevnimi motnjami v razvoju. Program izvajajo devet specialnih pedagoginj - vzgojiteljic v razvojnih oddelkih, devet pomočnic vzgojiteljic in tri fizioterapevtke.

V Ljubljani imajo vsi vrtci svetovalne delavce. Svetovalni delavci so psihologi, pedagogi in socialni delavci. Normativ za zaposlitev svetovalnega delavca je 30 oddelkov predšolskih otrok.

Za vse te dejavnosti ima večina ljubljanskih vrtcev opremljene prostore in delavnice. Posebej se te dejavnosti ne financirajo, starši pa prispevajo del stroškov za material, vozovnice, vstopnice itd.

3.3.2 PROSTORI

Prostorski pogoji se postopno prilagajajo novim standardom in normativom. V letu 2000 je začel veljati novi Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (2000), ki določa, da mora vrtec pri novogradnji zagotoviti:

- zemljišče, parkirišče, gospodarsko dvorišče, igrišče, stavbo s prostori vrtca za otroke,
- prostore za otroke prvega in drugega starostnega obdobja, skupne prostore, druge prostore: prostore za strokovne delavce, upravne prostore, gospodarske prostore, komunikacijske poti,
- opremo, higienske in tehnične pogoje: primerno osvetlitev, ogrevanje na 20-23 °C, prezračevanje, zvočno in toplotno zaščito, instalacije, stopnice, dvigala,
- igralnico: min. 4 m² na otroka, min. 40 m² prostora, min. 3 m višine,
- igrišče: min. 15 m² na otroka, ograjo,
- telovadnico: min. 80 m² na vrtec,
- kuhinje s pomožnimi prostori: centralne, lastne in razdelilne.

Kot sem že omenila, se dejavnost predšolske vzgoje v Mestni občini Ljubljana izvaja na 95 lokacijah, kar pomeni vzdrževanje 95 objektov. 65 objektov je bilo zgrajenih za namen vrtca med letoma 1963 in 1985. Kar 14 objektov so samostojne hiše oz. vile, ki niso bile zgrajene

za namen vrtca, vendar je stanovanjska hiša prilagojena za potrebe predšolskih otrok. V 11 primerih se dejavnost predšolske vzgoje dogaja v blokovskih stanovanjih. Pet stavb ni v lasti MOL, v štirih se dejavnost izvaja, v enem pa ne. Trije objekti med njimi so v postopku denacionalizacije, v preostalih dveh pa je potrebno razmišljati o rezervaciji nadomestnih lokacij.

Oprema je na 32 lokacijah v primernem stanju, na 44 lokacijah je delno dotrajana in pomanjkljiva, na 11 lokacijah pa je dotrajana in bi jo bilo potrebno v celoti zamenjati.

V vseh 23 javnih vrtcih je urejena prehrana za otroke. Skupna zmogljivost vseh kuhinj v vrtcih omogoča pripravo obrokov za 21.238 oseb, kar pomeni približno 20-odstotni presežek. Poleg priprave obrokov za otroke je potrebno všteti tudi obroke za zaposlene. Tri večje centralne kuhinje v Ljubljani so bile zgrajene z namenom, da bi v njih pripravljali tudi hrano za otroke v osnovnih šolah. Prav tako bi bilo smiselno zaradi racionalizacije stroškov povezovati pranje perila, kjer je to mogoče. V enem vrtcu to že poteka.

3.3.3 OTROŠKA IGRIŠČA

Vsi vrtci imajo svoja lastna igrišča, razen enega objekta in tistih, ki delujejo v blokih. Igrala na igriščih so stara od dveh do trideset let; slednje bi bilo potrebno zamenjati. V večini primerov bi bilo potrebno ograjo prenoviti, saj je stara in potrebna obnove oz. zamenjave. Le na 19 lokacijah je bila ograja zamenjana oz. obnovljena v zadnjih šestih letih. Na 19 lokacijah so že urejene sanitarije na igrišču, v enem primeru pa so sanitarije le notranje. Povprečno je zagotovljene 19 m² zunanje površine na otroka.

3.3.4 INVESTICIJE IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE

Sredstva za obnovo vrtcev se v proračunu Mestne občine Ljubljana namenjajo za sistematično in celovito obnovo, kot je zamenjava azbestnih streh, obnova centralnih kuhinj, sanitarnih trakov in drugo.

S stalnim vzdrževanjem objektov se zagotavlja obstoječi standard in ustvarja pogoje za uspešno delo in izvajanje programa. Načrt investicijsko-vzdrževalnih del v ljubljanskih vrtcih vključuje obveznosti iz inšpekcijskih odločb, interventne posege ter najnujnejša vzdrževalna dela, da se ne veča škoda na prizadetih objektih, in obnovo igrišč ob vrtcih. Večino sredstev se namenja za obnovo (29 neuresničenih – kuhinje in sanitarije, načrtovane v proračunu 2006): za urejanje in posodabljanje sanitarij, za obnovo in opremo kuhinj, obnovo toplotnih postaj in preureditev igralnic.

Sredstva za intervencije so rezervirana za nujna interventna dela, ki se pojavijo nenadoma (okvara centralne kurjave ali grelnika tople vode, počena vodovodna cev, puščanje strehe, zamakanje v sanitarijah itd.).

Iz proračuna se zagotavljajo tudi sredstva za vzdrževanje in opremo igrišč ob vrtcih za najnujnejša vzdrževalna dela, kot so zamenjava mivke v peskovnikih, barvanje igral ipd.

3.4 KADROVSKA STRUKTURA ZAPOSLENIH V LJUBLJANSKIH VRTCIH

Pravilnik o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje (Uradni list RS, št. 75/05 in 80/05) opredeljuje vrsto in strukturo oddelkov ter delovna mesta v vrtcih.

Število zaposlenih in njihovo izobrazbo določa Zakon o vrtcih ter podrobneje Pravilnik o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje.

Število delavcev, zaposlenih v vrtcih, se spreminja glede na število vključenih otrok. V ljubljanskih vrtcih je bilo v šolskem letu 2005/2006 2.174 zaposlenih: 23 ravnateljev, 1545 strokovnih delavcev, 78 administrativno-računovodskih delavcev; kuharjev, pomočnikov kuharjev, peric, vzdrževalcev in čistilcev 521 ter invalidov 30 (Priloga, Tabela 2).

V obdobju 1996–2003 so se realne plače v vrtcih povečale za 60,7 %. Povprečna plača v vrtcih je leta 1996 znašala 107.576 SIT, kar je predstavljalo 68,2 % povprečne slovenske plače. Z uveljavitvijo Zakona o vrtcih, novelami kolektivne pogodbe za vzgojo in izobraževanje in pravilniki o napredovanju zaposlenih v razrede in nazive so se plače tudi v vrtcih povečale. V juliju 2003 je znašala povprečna plača v vrtcu 243.234 SIT, kar je predstavljalo 96,9 % povprečne slovenske plače. Po letu 2003 je rast realnih plač v vrtcih posledica usklajevanja zlasti kolektivne pogodbe za vzgojo in izobraževanje.

Velik delež vzgojiteljev ima le 5. stopnjo izobrazbe (56 %), drugi imajo višjo (17 %) ali visoko izobrazbo (27 %). Veliko vzgojiteljic s srednjo strokovno izobrazbo je zaposlenih zlasti v vrtcih, kjer so vzgojiteljice z visoko izobrazbo spremljale generacijo otrok v prvi razred devetletke.

Po zakonu o vrtcih je predpisana višja ali visoka izobrazba vzgojiteljev. Ob uveljavitvi zakona v letu 1996 so že zaposlene vzgojiteljice s srednjo izobrazbo lahko nadaljevale delo v vrtcih, na novo pa jih po zakonu ni dovoljeno zaposlovati.

Glede na željo staršev po bogatejši izbiri programov v vrtcih se pojavljajo tudi potrebe po zaposlovanju drugih kadrov: logopedov, glasbenih in likovnih pedagogov, profesorjev tujih jezikov ipd. Potrebe in želje so veliko večje od finančnih možnosti proračuna.

3.5 DEMOGRAFSKE RAZMERE

Ljubljano kot glavno mesto republike Slovenije določa že Ustava (10. člen) ter ji določa in podeljuje poseben status, ki ji kot prestolnici države pripada. Iz tega statusa nastajajo med državo in med mestom kot nosilcem lastne samouprave najrazličnejša posebna razmerja, ki so med drugim pogojena tudi s finančnimi sredstvi.

Mestna občina Ljubljana (MOL) in 8 primestnih občin je nastalo z vpeljavo lokalne samouprave leta 1995 iz dotedanje Ljubljane. Območje občine je razdeljeno na 17 četrtnih

skupnosti: Bežigrad, Center, Črnuče, Dravlje, Golovec, Jarše, Moste, Polje, Posavje, Rožnik, Rudnik, Sostro, Šentvid, Šiška, Šmarna gora, Trnovo, Vič.

V Mestni občini Ljubljana živi na 275,0 km² 266.941 prebivalcev. Prebivalcev je iz leta v leto manj. Največje zmanjšanje prebivalstva so pokazali podatki leta 1996, ker je leta 1995 z vpeljavo lokalne samouprave iz tedanje Ljubljane nastalo 9 novih občin, poleg Mestne občine Ljubljana še 8 primestnih.

Če želimo vedeti, ali živi v Ljubljani večinoma mlado ali staro prebivalstvo, si moramo ogledati starostno strukturo prebivalstva, podano v Tabeli 1.

Tabela 1: Delež mlajših in starejših v populaciji MOL in povprečje v državi v letih 2002-2005

STAROSTNE SKUPINE	SLOVENIJA				MOL			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
0-14	299.119	291.510	286.678	283.221	36.157	35.216	34.637	34.456
15-64	1.401.260	1.415.271	1.404.428	1.407.263	189.762	188.809	187.732	186.997
65 in več	294.654	289.652	306.484	312.874	42.618	43.538	44.476	45.488
SKUPAJ	1.995.033	1.996.433	1.997.590	2.003.358	268.537	267.563	266.845	266.941
Indeks staranja	98,5	99,4	106,9	110,5	117,9	123,6	128,4	132,0
Odstotek mladega prebivalstva	15,0	14,6	14,4	14,1	13,5	13,2	13,0	12,9
Odstotek starega prebivalstva	14,8	14,5	15,3	15,6	15,9	16,3	16,7	17,0

Vir: SI-STAT podatkovni portal, 2006

Tabela nam prikazuje strukturo prebivalcev Mestne občine Ljubljana in povprečje v Sloveniji v letih od 2002 do 2005. Iz nje je razvidno, da se je starostna struktura oziroma razmerje med mladim in starejšim prebivalstvom v opazovanem obdobju poslabšalo. V Mestni občini Ljubljana je dne 31. 12. 2005 število starega prebivalstva kar za 32 % presegalo število mladega prebivalstva, kar je bistveno slabše kot slovensko povprečje (10,5 %).

Delež starejših od 65 let (potreben za izračun primerne porabe) je bil v celotni populaciji občine na dan 31. 12. 2002 v Ljubljani 15,9 %, medtem ko je bilo slovensko povprečje 14,8 %.

V proučevanih letih je imela mestna občina Ljubljana v primerjavi z vsemi slovenskimi občinami višji delež starejših in nižji delež mlajših v svoji populaciji. Na podlagi zgornjih podatkov ugotavljam, da se v Mestni občini Ljubljana in v Sloveniji v strukturi prebivalstva z leti zmanjšuje delež mlajšega prebivalstva in povečuje delež starejšega (prebivalstvo se stara). Ker rodnost v Sloveniji pada, so generacije otrok vse manjše. Da se populacije predšolskih otrok v Sloveniji od leta 1996 zmanjšujejo, prikazuje naslednja tabela.

Tabela 2: Število predšolskih otrok v Sloveniji od leta 1995 naprej

Šolsko leto	Število otrok	Število otrok v vrtcih	Odstotek zajetosti
1995/1996	125.324	66.553	53,1
1996/1997	121.081	65.332	54,0
1997/1998	119.219	62.662	52,6
1998/1999	115.832	62.848	54,3
1999/2000	114.091	64.151	56,2
2000/2001	113.024	63.328	56,0
2001/2002	112.285	61.803	55,0
2002/2003	110.182	58.968	53,5
2003/2004	89.810	54.515	60,7
2004/2005	89.275	54.815	61,4
2005/2006	89.833	57.134	63,6

Vir: Statistični letopis RS, 2006

V Sloveniji število otrok, vključenih v vrtce, od šolskega leta 1999/2000 dalje pada. Zmanjšanje gre na račun postopnega vključevanja 6-letnih otrok v devetletke. Največja sprememba je bila v letu 2003/2004, ko je bilo v celotni državi uvedeno obvezno 9-letno osnovnošolsko izobraževanje. To je pomenilo spremembo v številu vključenih otrok v predšolsko vzgojo, ki so po novem stari od 1 do 5 let. Po uvedbi je bil odstotek zajetih otrok v Sloveniji v povprečju za 10 odstotnih točk večji kot prej. Razlika je delež otrok, starih 6 let. V šolskem letu 2002/2003 je bilo v vrtce vključenih dobrih 53 % vseh otrok ustrezne starosti, tri leta kasneje pa dobrih 63 %.

4 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV TER FINANCIRANJE PREDŠOLSKE VZGOJE V MESTNI OBČINI LJUBLJANA

Že pred sprejetjem zakona o javnih financah je bila sprejeta nova ekonomska klasifikacija, ki je vplivala na uveljavljanje reforme javnega financiranja in pripravo proračunov lokalnih skupnosti.

Po zakonu o javnih financah (1999) proračun sestavljajo:

- splošni del,
- posebni del,
- načrt razvojnih programov.

1. Splošni del

V splošnem delu so prejemki in izdatki prikazani po ekonomskem namenu v:

- A) bilanci prihodkov in odhodkov,
- B) računu finančnih terjatev in naložb ter
- C) računu financiranja.

Predstavitev javnofinančnih odhodkov po ekonomski klasifikaciji je uveljavljena tako za prihodke kot odhodke in je osnovna klasifikacija, ki se uporablja za prikazovanje splošnega dela proračuna.

Prihodki proračuna obsegajo: davčne prihodke, nedavčne prihodke, kapitalske prihodke, prejete donacije, transferske prihodke in prejeta sredstva iz Evropske unije.

Odhodki proračuna obsegajo: tekoče odhodke, tekoče transfere, investicijske odhodke, investicijske transfere, plačila sredstev v proračun Evropske unije (državni proračun).

V računu finančnih terjatev in naložb se izkazujejo vsa prejeta sredstva od vrnjenih posojil, od prodaje kapitalskih deležev in vsa sredstva danih posojil ter porabljenega sredstva za nakup kapitalskih deležev.

V računu financiranja se izkazujejo odplačila dolgov in zadolževanje, ki je povezano s financiranjem presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter s financiranjem odplačil dolgov v računu financiranja.

2. Posebni del

V posebnem delu so vsi prihodki in odhodki proračuna prikazani po posameznih neposrednih uporabnikih (občina, krajevne skupnosti).

3. Načrt razvojnih programov predstavlja tretji del proračuna

Programi odražajo razvojno politiko občine na področju investicijskih izdatkov občine in državnih pomoči ter drugih razvojnih projektov.

4.1 BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

Predvideni proračunski prihodki za leto 2006 znašajo 56.198.036.000 SIT, odhodki pa 63.085.891.000 SIT. Za leto 2006 je predviden primanjkljaj v višini 6.887.855.000, saj so odhodki preseгли celotne prihodke v tem obdobju.

Tabela 4: Bilanca prihodkov in odhodkov Mestne občine Ljubljana za leto 2006

A	Bilanca prihodkov in odhodkov	Znesek v 000 SIT
1.	Skupaj prihodki	56.198.036
2.	Skupaj odhodki	63.085.891
3.	Proračunski primanjkljaj (1.-2.)	-6.887.855

Vir: Odlok proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2006

Na osnovi veljavne klasifikacije se prihodki delijo na davčne prihodke, nedavčne prihodke, kapitalske prihodke, prejete donacije, transferne prihodke in prejeta sredstva iz Evropske unije.

Več kot polovico prihodkov predstavlja dohodnina (56,16 %). Sledijo ji davki na premoženje (na primer nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča) z 19 % in domači davki na blago in storitve z 4,31 %. Ostali posamezni prihodki predstavljajo v celotnih prihodkih v letu 2006 delež, ki je manjši od 5 %.

Poleg davčnih prihodkov se v primerno porabo štejejo tudi nekateri nedavčni prihodki in sicer denarne kazni za prekrške, nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora ter upravne takse. V skupino transfernih prihodkov spadajo vsa sredstva, ki jih posamezna institucija javnega financiranja prejema iz drugih javno-finančnih institucij, to je iz državnega proračuna, proračunov lokalnih skupnosti ali iz enega od skladov socialnega zavarovanja. V

tem primeru je pomemben delež, ki ga predstavljajo sredstva, prejeta iz naslova tekočih obveznosti državnega proračuna - finančna izravnava.

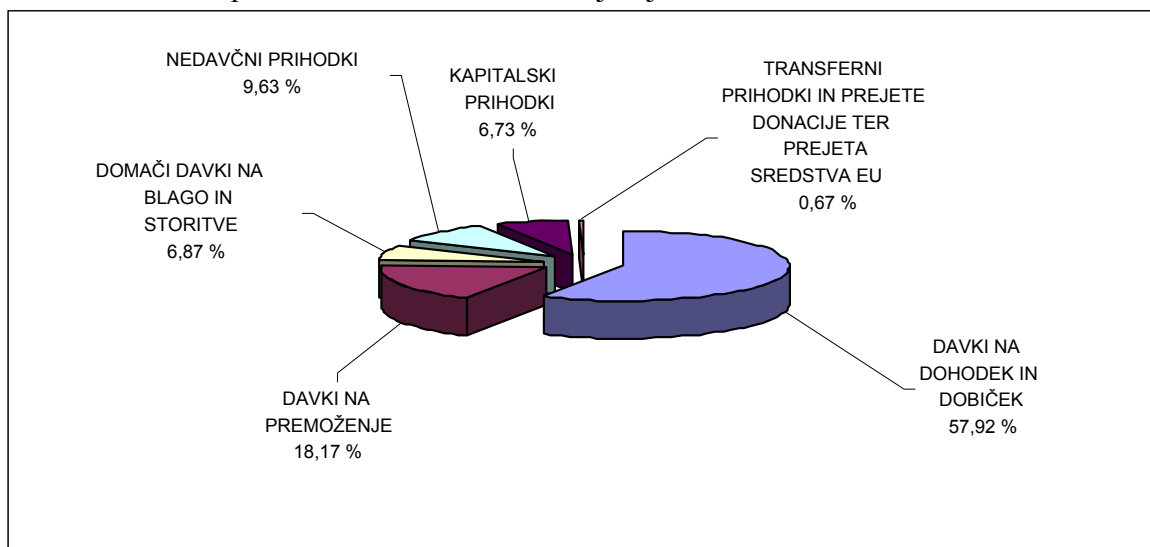
Tabela 5: Načrtovani prihodki Mestne občine Ljubljana za leto 2006

Konto	Vrsta prihodkov	Znesek v 000 SIT	Struktura v %
70	DAVČNI PRIHODKI	44.662.137	79,47
700	Davki na dohodek in dobiček - dohodnina	31.561.751	56,16
703	Davki na premoženje	10.680.400	19,00
704	Domači davki na blago in storitve	2.419.986	4,31
71	NEDAVČNI PRIHODKI	5.526.665	9,83
710	Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	2.234.085	3,98
711	Takse in pristojbine	477.000	0,85
712	Denarne kazni	430.500	0,77
713	Prihodki od prodaje blaga in storitev	264.080	0,47
714	Drugi nedavčni prihodki	2.121.000	3,77
72	KAPITALSKI PRIHODKI	4.547.823	8,09
720	Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	2.083.682	3,71
722	Prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih dolgoročnih sredstev	2.464.141	4,38
73	PREJETE DONACIJE	8.100	0,01
730	Prejete donacije iz domačih virov	8.100	0,01
731	Prejete donacije iz tujine	0	0,00
74	TRANSFERNI PRIHODKI	1.325.675	2,36
740	Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	1.325.675	2,36
741	Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	0	0,00
78	PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE	127.636	0,23
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU	49.826	0,09
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU	77.331	0,14
786	Prejeta sredstva iz drugih evropskih institucij	479	0,00
	SKUPAJ PRIHODKI (70+71+71+73+74+78)	56.198.036	100,00

Vir: Odlok o proračunu Mestne občine Ljubljana za leto 2006

Proračunski izdatki za leto 2006 se prikazujejo tudi po funkcionalnih namenih porabe. Funkcionalna klasifikacija se izkazuje tako v splošnem kot tudi v posebnem delu občinskega proračuna in se uporablja tudi za mednarodne primerjave. Izdatke občina razčlenjuje na 10 funkcionalnih področij, lahko pa so znotraj teh območij razvrščeni v ustrezne oddelke in pododdelke funkcionalne dejavnosti.

Slika 1: Struktura prihodkov v Mestni občini Ljubljana za leto 2006

Vir: Odlok proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2006

Mestna občina Ljubljana je v letu 2006 predvidela odhodke v višini 64.133.591.023 SIT, vključno z povečanjem kapitalskih deležev in odplačilom dolga. Razporeditev sredstev je prikazana v Tabeli 6.

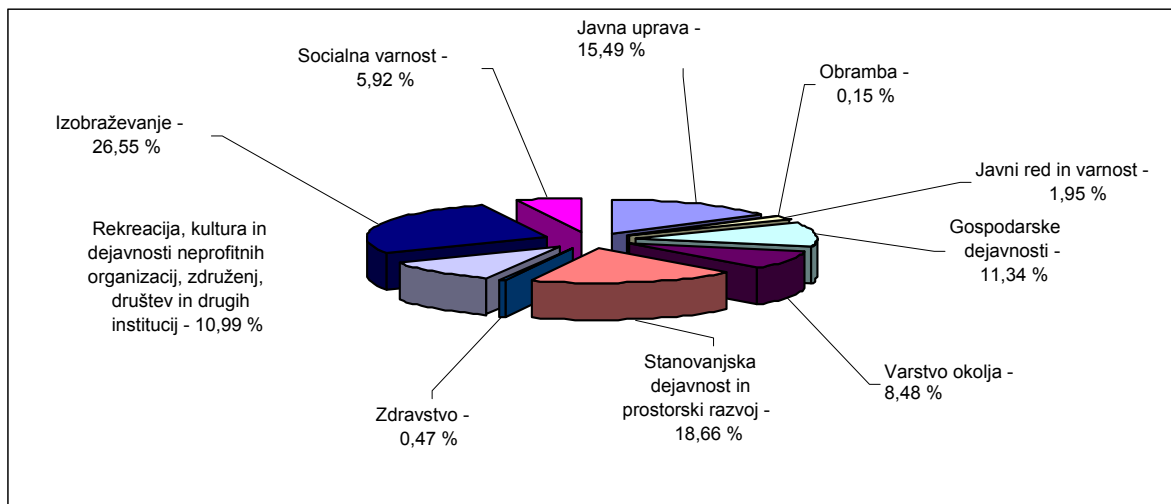
Tabela 6: Načrtovani odhodki po funkcionalni klasifikaciji proračuna MOL za l. 2006

	Vrsta odhodkov	Znesek v 000 SIT	Struktura v %
01	Javna uprava	15.473.229	24,13
02	Obramba	85.690	0,13
03	Javni red in varnost	1.283.936	2,00
04	Gospodarske dejavnosti	11.447.675	17,85
05	Varstvo okolja	2.197.612	3,43
06	Stanovanjska dejavnost in prostorski razvoj	5.284.783	8,24
07	Zdravstvo	1.301.781	2,03
08	Rekreacija, kultura in dejavnosti neprofitnih organizacij, združenj, društev in drugih institucij	8.098.190	12,63
09	Izobraževanje	16.910.129	26,37
10	Socialna varnost	2.050.564	3,20
	ODHODKI PRORAČUNA	64.133.589	100,00

Vir: Odlok proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2006

Glede na zgornjo tabelo lahko ugotovim, da občina namenja za izobraževanje 26,37 % vseh odhodkov. Sledijo javna uprava - 24,13 %, gospodarske dejavnosti - 17,85 %, rekreacija, kultura in dejavnosti neprofitnih organizacij - 12,63 % ter ostalo - 19,02 %.

Slika 2: Struktura odhodkov MOL za leto 2006 po posameznih področjih

Vir: Odlok proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2006

1. Izobraževanje zajema programe na področju predšolske vzgoje, osnovnošolskega, poklicnega, srednjega in splošnega izobraževanja, raziskave in razvoj na področju izobraževanja in druge dejavnosti na področju izobraževanja. Za področje predšolske vzgoje so prikazani predvsem izdatki za plače, prispevke ter druge osebne prejemke za zaposlene v javnih vrtcih ter sredstva, skladno z izvedbo zakona o sistemu plač v javnem sektorju, za izobraževanje zaposlenih, za materialne stroške v skladu z normativi in standardi, sredstva za investicijsko vzdrževanje in sredstva za investicije v nepremičnine in opremo vrtcev, uvajanje novih projektov, sredstva za reorganizacijo vrtcev, sredstva za vzdrževanje igrišč in opreme, sredstva za zasebne vrtce, sofinanciranje programov za otroke, zunanjo pripravo otrok na OŠ, za zavarovanje objektov, sredstva za vzdrževanje počitniških domov in podobno. Obsežnejša obrazložitev področja predšolske vzgoje v MOL pa sledi v razdelku 4.1.1.

2. Javna uprava zajema izdatke, namenjene za delovanje javne uprave. Pod to postavko so zajeta sredstva za plače in prispevke zaposlenih v mestni upravi, funkcionarjev mestne uprave, nadomestila funkcionarjev mestnega sveta, sredstva za delovanje mestnega sveta, nadzornega odbora ter svetniških klubov. Poleg tega so tu še stroški, povezani z vzdrževanjem upravnih zgradb in prostorov, nakupom poslovnih in upravnih zgradb, nakupom osnovnih sredstev, rekonstrukcijami, adaptacijami in obnovami, prenovo magistrata, premoženjsko-pravnim urejanjem nepremičnin.

3. Obramba zajema izdatke, namenjene delovanju civilne zaščite in reševanja. Gre za usposabljanje pripadnikov civilne zaščite, opremljenost enot in servisiranje zaklonišč.

4. Javni red in varnost: to področje zajema sredstva, ki jih občina nameni za sofinanciranje protipožarne varnosti v okviru gasilske zveze. Za protipožarno varnost oz. področje javnega reda in varnosti namenjajo sredstva tudi četrtne skupnosti Posavje, Rudnik in Rožnik.

5. Gospodarske dejavnosti: sem sodijo izdatki, namenjeni financiranju splošnih gospodarskih zadev ter zadev, povezanih z delom in zaposlovanjem, sledijo izdatki za kmetijstvo in gozdarstvo, energetiko, rudarstvo, industrijo in gradbeništvo, promet in komunikacije, za financiranje drugih gospodarskih dejavnosti. Pretežni del sredstev je

namenjen za vzdrževanje; t. j. letno in zimsko vzdrževanje cest, rekonstrukcijo in obnovo cest, vzdrževanje semaforških sistemov, večja vzdrževalna dela komunalnih objektov in naprav, čiščenje centralnih ljubljanskih parkov, komunalna dela »Ljubljana – moje mesto« in podobno. Nekateri projekti so financirani tudi s strani EU in so vključeni v proračun MOL (projekt CIVITAS II – MOBILIS: gre za demonstracijski projekt, ko partnerji sprejmejo in preizkusijo vrsto inovativnih ukrepov, ki bodo prispevali k zmanjšanju onesnaževanja v mestih zaradi prometa, k zmanjšanju uporabe osebnih avtomobilov v mestnem prometu). Ostali izdatki s področja gospodarskih zadev so tisti za vzdrževanje javnih poti, površin za pešce ter zelenih površin, za vzdrževanje parka Tivoli, javnih otroških igrišč, izdatki v povezavi z razvojno-strokovnimi nalogami na področju prometa in gospodarskih javnih služb. V okviru gospodarskih dejavnosti potekajo tudi aktivnosti za pospeševanje turizma. Sredstva se namenjujejo za različne razvojne projekte, na primer za turistično signalizacijo, spodbujanje investicij.

6. Varstvu okolja je Mestna občina Ljubljana v proračunu za leto 2006 namenila 2.197.612.000 tolarjev. Največ sredstev je namenjenih za ravnanje z odpadno vodo v višini 1.284.413 tolarjev ter zbiranje in ravnanje z odpadki v višini 761.449.000 tolarjev.

7. Stanovanjska dejavnost in prostorski razvoj: pod to področje spadajo sredstva, namenjena delovanju javnega stanovanjskega sklada MOL, pridobivanju in urejanju zemljišč. K tem dejavnostim se uvrščajo prostorsko planiranje MOL in mestni načrti, regijski vidik razvoja MOL, prostorska informatika, »Ljubljana - moje mesto« - obnova lupin, vzdrževanje lokalnih vodovodov in kanalizacije. Sredstva iz tega programa se namenjujejo v obliki subvencij tudi javnemu podjetju Vodovod - Kanalizacija za dokončanje študije o novih virih pitne vode in podzemnih vrtin z namenom, da se mestu zagotovi dolgoročna varna oskrba s pitno vodo v znesku 621.255.000 tolarjev.

8. Zdravstvo: gre za sredstva, kamor so uvrščeni izdatki za mrliško pregledno službo, zobozdravstvene storitve (MOL je dolžna v skladu s 7. členom Zakona o zdravstveni dejavnosti zagotavljati nujno medicinsko pomoč – temu je v letu 2006 namenjenih 1.301.781.000 tolarjev) in sredstva za financiranje oz. sofinanciranje preventivnih zdravstvenih programov v MOL. Izvajajo jih javni zavodi, društva in organizacije.

9. Rekreatija, kultura in dejavnosti neprofitnih organizacij, združenj, društev in drugih institucij: na tem področju se je v letu 2006 največ sredstev namenilo financiranju kulturnih dejavnosti v višini 5.212.941.000 tolarjev. Sem spadajo splošnoizobraževalne knjižnice, ljubiteljska kulturna dejavnost, uprizoritvene umetnosti, glasbena umetnost, vizualne umetnosti, mednarodno in medobčinsko kulturno sodelovanje, mladinska kultura, obnova javne infrastrukture, obnova Ljubljanskega gradu, sredstva za nakup deleža Marcusa za potrebe Knjižnice Otona Župančiča ter promocija kulture mesta. Tu so zajeta tudi sredstva za izvedbo mednarodnega projekta SCENE, ki se sofinancira s strani EU. MOL prav tako zagotavlja obratovanje športnih objektov, osnovne materialne pogoje za delovanje športnih društev ter omogoči pogoje za vrhunski in kakovostni šport - za nadarjene otroke in mladino, športno rekreativne aktivnosti za prebivalce MOL, šport invalidov, interesno športno vzgojo otrok in mladine, usposabljanje strokovnih delavcev v športu.

10. Socialni varnosti za leto 2006 je v proračunu namenjenih 2.050.565.000 tolarjev. Sem spadajo izdatki, namenjeni socialni varnosti prebivalstva, izdatki za storitve in izplačila

posameznim osebam in gospodinjstvom ter izdatki za kolektivne storitve na področju socialne varnosti. Po Zakonu o socialnem varstvu je občina dolžna zagotavljati mrežo javne službe, socialno-varstvene storitve, pomoč družini na domu (obsega socialno oskrbo upravičenca v primeru starosti, invalidnosti). Za izvedbo te naloge je MOL maja 2002 ustanovila Zavod za oskrbo na domu Ljubljana. Poleg storitve pomoči na domu v zavodu izvajajo še storitev socialnega servisa, varovanja na daljavo s pomočjo telekomunikacijskih sredstev in info-centra za starejše. Sem se uvrščajo tudi sredstva za enkratne denarne pomoči za občane MOL, s katerimi se poizkuša vsaj delno blažiti socialno stisko občanov.

4.1.1 FINANCIRANJE PREDŠOLSKE VZGOJE

Izvirna pristojnost lokalne skupnosti Mestna občina Ljubljana je, da zagotavlja za izvajanje javne službe na področju predšolske vzgoje velik delež svojega proračuna. Sredstva proračuna za programe predšolske vzgoje za javne zavode in druge izvajalce so v letu 2006 znašala 11.485.733.398 SIT, kar predstavlja 18 % vseh odhodkov proračuna MO Ljubljana v letu 2006.

Ljubljanski proračun na področju predšolske vzgoje sofinancira javne vrtce, zasebne vrtce in druge izvajalce (Sezam, ZPM in drugi), ki izvajajo mestne programe za otroke.

Program predšolske vzgoje se financira iz plačil staršev, sredstev ustanovitelja, javnih sredstev (država) in donacij. Osnova za plačilo staršev je cena programa, v katerega je otrok vključen. Cena vključuje stroške vzgoje, varstva in prehrane. Razliko med ceno programov in plačilom staršev zagotavlja lokalna skupnost. Ta sredstva so namenjena za plače in prejeme ter davke in prispevke za zaposlene v vrtcih in za materialne stroške. Občina pa skrbi za investicije v premičnine in nepremičnine ter investicijsko vzdrževanje.

Tabela 7: Proračunska sredstva za predšolsko vzgojo v letu 2006

	Proračun 2006	%
Javni vrtci	11.259.865	98,03
plače	6.642.457	57,83
prispevki	1.481.783	12,90
drugi odhodki	475.331	4,14
materialni stroški	1.354.542	11,79
investicijsko vzdrževanje	1.305.752	11,37
Drugi izvajalci mestnih programov	91.993	0,80
Počitniški domovi, igrišča	81.775	0,71
počitniški domovi	61.180	0,53
igrišča	20.595	0,18
Zasebni vrtci	52.100	0,45
SKUPAJ	11.485.733	100

Vir: Odlok proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2006

Iz državnega proračuna pa se zagotavljajo sredstva za vrtce v bolnišnicah, zavode za vzgojo otrok s posebnimi potrebami, oddelke otrok Romov in sofinanciranje izgradnje vrtcev. Metodologija temelji na zakonski določbi, da mora cena pokriti vse dejanske stroške v vrtcu v danem časovnem obdobju, ki se jih razdeli na število otrok v posameznem vrtcu.

V letu 2006 je potekalo financiranje v skladu s predpisano zakonodajo. Večina proračunskih sredstev v letu 2006 je bila namenjena za plače (58 %), prispevke (12,9 %), materialne stroške (11,8 %), investicijsko vzdrževanje (11,3 %), ostalo pa predstavljajo drugi izvajalci mestnih programov, počitniški domovi, igrišča in zasebni vrtci (Tabela 7).

V proračunu za leto 2006 je Mestna občina Ljubljana predvidela **sredstva za plače** v 23 javnih vrtcih v višini 6.642.457.000 SIT. V vrtcih je bilo po sistemizaciji za šol. leto 2005/2006 zaposlenih 2.173 delavcev. Sredstva za vrtce se mesečno nakazujejo skladno z veljavno sistemizacijo in mesečnim stanjem količnikov v kadrovske evidenci vrtcev. Vrtci mesečno izstavljajo zahteve, iz katerih je razvidna dejanska mesečna obveznost vrtca do zaposlenih.

Sredstva za prispevke in davke za leto 2006 so bila planirana v povprečni višini 20 % na maso bruto plač. Stopnje so naslednje: prispevki na plače so za vse plače enaki, t. j. 16,1 %, davki pa naslednji: do 160.000 tolarjev bruto plače ni davka, do 400.000 tolarjev bruto je davek 3,8 %, nad tem pa znaša davek 7,8 % na bruto plačo.

Drugi odhodki: na tej proračunski postavki so predvidena sredstva v višini 24.800.000 SIT za izvedbo večjih obeležij obletnic v vrtcih, za promocijske dejavnosti vrtcev (dnevi odprtih vrat, zborniki), za sofinanciranje izobraževalnega seminarja za svetovalne delavke, za plačilo stroškov objave v uradnem listu ter za druge nepredvidene odhodke v vrtcu.

- Sredstva za plačilo vrtcem v drugih občinah v višini 88.709.000 SIT: namenjena so bila za približno 150 ljubljanskih otrok, ki obiskujejo vrtce v občinah izven Ljubljane, za katere je po veljavni zakonodaji dolžna kriti razliko med ceno programa in plačili staršev občina, v kateri imajo otroci oz. njihovi starši stalno prebivališče.

- Stroški električne energije so bili v letu 2006 planirani v višini 147.049.000 SIT. Zaradi racionalnejšega načina financiranja in dosežene nižje cene elektrike je sklenjena enotna pogodba z podjetjem Elektro Ljubljana za vse ljubljanske vrtce.

- Premije KDPZ (kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje): dodatna premija se določi vsakemu posamezniku posebej glede na njegovo individualno delovno dobo. Sredstva so bila planirana v višini 175.501.000 SIT.

Materialni stroški: zaradi uveljavitve spremembe pravilnika o metodologiji in s tem prehodnega obdobja povečevanja cen programov po 10 % do leta 2008. Za ohranjanje enakega plačila staršev in za odprtje novih oddelkov prvega starostnega obdobja spomladi 2006 so zagotovljena sredstva v višini 1.354.542.000 SIT. Gre za plačila javnim vrtcem za razliko med ceno programov in plačilom staršev, refundacije materialnih stroškov, kot so refundacije za sanitarne preglede in brise v kuhinjah, sredstva za nadomeščanje pedagoških delavcev skladno s pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo, ter refundacije za osebne prejemke delavcev, kot so solidarnostne pomoči delavcem, skladno s kolektivno pogodbo. Mesečni znesek, ki ga vrtci prejema iz

proračuna MOL, je odvisen od števila otrok, ki so vpisani v vrtec in od višine plačila staršev, skladno s Pravilnikom o plačilih staršev za programe v vrtcih. Vrtci mesečno izstavljajo zahtevke za plačilo razlike s priloženo dokumentacijo, iz katere je razviden program, ki ga otrok obiskuje, veljavna cena programa (določena s sklepom MS MOL), plačilo staršev, plačilni razred, število odsotnih dni, število rezervacije in doplačilo občine za vsakega otroka poimensko v posameznem vrtcu. Od zahtevka vrtca se odšteje v ceni upoštevane plače, prispevke in davke, ker se jih vrtcu nakaže že iz drugih proračunskih postavk, ter stroške elektrike. Sredstva iz tako znižanega zahtevka vrtca se nakazujejo po odredbah in predstavljajo del materialnih in nematerialnih stroškov v vrtcih.

Investicijsko vzdrževanje in investicije: po zakonu o vrtcih ne smejo vključevati v ceno programa, zato se financirajo izven cene. V letu 2006 je bil za investicije planiran znesek 1.305.752.000 SIT ali 11,37 % vseh sredstev za javne vrtece.

Drugi izvajalci mestnih programov - v letu 2006 je bilo namenjenih 91.993.000 SIT za stroške igralnih uric vrtca Šentvid, Pedenjped in Trnovo za otroke, ki niso vpisani v vrtec in za dojenčke z mamami. Iz proračuna MOL se krijejo tudi sredstva za poslovanje ZPM (5 delavcev) in združenja staršev in otrok Sezam (2,8 delavcev). Sofinancira se različne programe za otroke in sicer letovanje in zimovanje, prireditve ob otroških praznikih. Zagotavlja se sredstva za Bralno značko, ki je najbolj množična kulturna akcija otrok in deluje že 43 let, za Zeleni nahrbtnik - zaključno prireditev okoljske vzgoje v vrtcih, za Teden otroka – oktobra vsako leto v parku Zvezda. V letu 2006 se že utečenim projektom in programom ZPM, Sezama ter manjših izvajalcev (Agencija za šport) priključujejo tudi projekti Unicefa v okviru akcij Otrokom prijazno mesto in Varne točke na šolski poti ter projekt preprečevanje medvrstniškega nasilja.

Počitniški domovi, igrišča: MOL je lastnica desetih počitniških domov za otroke, v katerih vsako leto letuje okoli 15.000 otrok (tudi iz drugih občin). Za boljši bivalni standard je potrebno domove obnavljati, vendar se zaradi omejenega obsega proračunskih sredstev obnavljajo s prenizko dolgoročno dinamiko, medtem ko so potrebe predšolskih otrok po letovanjih bistveno višje. Za izvajanje počitniških programov je bilo v letu 2006 planiranih 61.180.000 SIT, predvsem za sanacijo doma v Zambratiji. Za vzdrževanje in opremo igrišč pa je bilo planiranih 20.595.000 SIT. Gre za sredstva za tekoče vzdrževanje igral in igrišč pri vrtcih. Zaradi vandalizma in zaščite otrok pred nevarnimi ostanki nočnega dogajanja na igriščih je potrebna obnova in postavitve zaščitnih ograj okoli vrtecev.

Zasebni vrtci: planirana sredstva za pet zasebnih vrtecev, t. j. vrtec Pingvin, Nazaret, Waldorfski vrtec, Waldorfska šola in Angelin vrtec, znašajo v letu 2006 52.100.000 SIT. Zasebne vrtece obiskuje v povprečju 134 otrok v starosti od 3 do 6 let.

4.1.1.1 CENE PROGRAMOV V VRTCIH

Cene programov v vrtcih predstavljajo vrednost programov predšolske vzgoje in osnovo za plačilo staršev. Stroški programov v vrtcih, opredeljeni v teh cenah, se krijejo iz dveh virov: **iz občinskih proračunov in sredstev staršev.**

Ekonomska cena programa je različna od vrtca do vrtca in ni enotna, odvisna je od kvalitete in ponudbe vrtca, števila zaposlenih, prostorov in igrišč, s katerimi vrtec razpolaga (Priloga, Tabela 3).

Elementi cene po pravilniku o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih (predpis Ministrstva za šolstvo in šport) so:

- stroški dela za zaposlene – tu so upoštevane bruto plače, prispevki in davki na plače, premije dodatnega pokojninskega zavarovanja, regres za letni dopust, povračilo stroškov prevoza na delo, jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi. Pri izračunu plač vrtci upoštevajo le tiste delavce, ki so zaposleni skladno z normativi in standardi, ki jih za vrtce določa Pravilnik o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje.

- stroški materiala in storitev – ti pa vsebujejo:

funkcionalne stroške objektov za ogrevanje (kurjava, dimnikarske storitve), elektriko, plin, vodo, komunalne storitve, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, čiščenje prostorov, tekoče vzdrževanje prostorov in opreme, zavarovalne premije, varovanje objektov, uporabo in vzdrževanje vozil za prevoz hrane;

funkcionalne stroške osnovne dejavnosti za obvezne zdravstvene storitve in varstvo pri delu, hišno perilo, pisarniško poslovanje (pisarniški material, stroški plačilnega prometa, časopisi, revije, telefonske storitve in podobno), drobni inventar;

sredstva za stroške živil za otroke (pri tem so vsi vrtci v MOL upoštevali enak znesek za vse otroke v vseh programih, v višini 9.100 SIT).

V Tabeli 8 podajam pregled izračunanih stroškov v vrtcih (po elementih cene) za leto 2006.

Tabela 8: Stroški v vrtcih v MOL 2005/2006 mesečno

	stroški vseh programov skupaj	povprečje na oddelek	povprečni stroški na oddelek	povprečni mesečni stroški na otroka	struktura v %
STROŠKI DELA SKUPAJ	817.322.593	1.231.835	1.857	68.072	77,8
Bruto plače	589.446.065	888.389	1.339	49.092	56,1
Davki in prispevki	118.062.804	177.939	268	9.833	11,2
Premije KDPZ	15.465.989	23.310	35	1.288	1,5
Regres za letni dopust	26.309.088	39.652	60	2.191	2,5
Povračilo stroškov prehrane	29.882.014	45.037	68	2.489	2,8
Povračilo stroškov prevoza na delo	29.076.228	43.822	66	2.422	2,8
Jubilejne nagrade	1.677.973	2.529	4	140	0,2
Odpravnine ob upokojitvi	4.800.761	7.236	11	400	0,5
Solidarnostne pomoči	2.601.671	3.921	6	217	0,2
STROŠKI MATERIALA IN STORITEV	122.749.670	185.003	189.982	10.315	11,8
STROŠKI ŽIVIL ZA OTROKE	109.327.400	164.774	167.603	9.100	10,4
SKUPAJ STROŠKI PROGRAMA	904.883.473	1.363.803	359.442	87.487	100,0

Vir: Predlogi sklepov o določitvi cen programov in plačil staršev za obravnavo na Mestnem Svetu MO Ljubljana, 2007

V strukturi izračunanih stroškov v vrtcih predstavljajo stroški dela v povprečju 77,8 % vseh stroškov v vrtcu, sredstva za materialne stroške in storitve 11,8 % in sredstva za živila za otroke 10,4 %. Bruto plače s prispevki za zaposlene delavce predstavljajo v povprečju 67,3 % stroškov v vrtcih.

Z metodologijo za oblikovanje cen programov vrtcev, ki je v veljavi od 1. 1. 2004, pa prihaja do razlik med cenami vrtcev.

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport enkrat letno zbira cenike veljavnih cen programov po občinah. Na dan 1. 2. 2006 je izračunana povprečna cena programa v Sloveniji v prvem starostnem obdobju, 101.639 SIT na otroka mesečno, in v drugem starostnem obdobju 72.039 SIT na otroka mesečno. Pri tem v strukturi cene 1. starostnega obdobja predstavljajo stroški materiala in storitev 9.769 SIT in stroški živil 8.153 SIT na otroka na mesec, v strukturi 2. starostnega obdobja pa predstavljajo stroški materiala in storitev 8.851 SIT in stroški živil 7.829 SIT na otroka na mesec.

Cene v ljubljanskih vrtcih pa niso med najdražjimi, zato podajam v Prilogi (Tabela 4) primerjavo cen programov med občinami, v SIT, mesečno na otroka.

4.1.1.2 PLAČILO STARŠEV ZA PROGRAME V VRTCIH

Plačevanje vrtca je v Sloveniji izrazita socialna kategorija, ki jo ureja ZVrt, podrobneje pa Pravilnik o plačilih staršev za programe v vrtcih, ki izvajajo javno službo. Kot sem že omenila, je osnova za plačilo staršev cena programa, v katerega je otrok vključen. Cena programa obsega stroške vzgoje, varstva in prehrane otroka v vrtcu in ne vsebuje sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje.

Ceno programov in plačilo staršev določi občina. Starše na podlagi lestvice razvrsti v dohodkovne razrede. Pri izračunu upošteva dohodek na družinskega člana v družini, v primerjavi s povprečno bruto plačo na zaposlenega v Republiki Sloveniji in premoženje družine. Razvrstitev v plačilni razred pomeni določitev odstotka cene programa za starše. Lestvica ima 8 razredov. Najnižje plačilo predstavlja plačilo 1. plačilnega razreda (10 % cene programa), najvišje pa plačilo 8. plačilnega razreda (80 % cene programa). Starši, ki prejema denarno socialno pomoč, so plačila v celoti oproščeni.

Najvišje plačilo plača le malo staršev, po podatkih v letu 2006 le 4,6 % vseh ljubljanskih staršev, ki imajo otroke v vrtcu (Tabela 9). Najvišje plačilo je v programu prvega starostnega obdobja (zaradi manjšega števila otrok v oddelku in večjega števila strokovnih delavcev so v tem programu cene najvišje) in sicer v vrtcu Zelena jama, kjer znaša 80 % od 101.118 SIT, kar je polna veljavna cena. V tem vrtcu znaša plačilo v osmem plačilnem razredu 80.894 SIT (Priloga, Tabela 2).

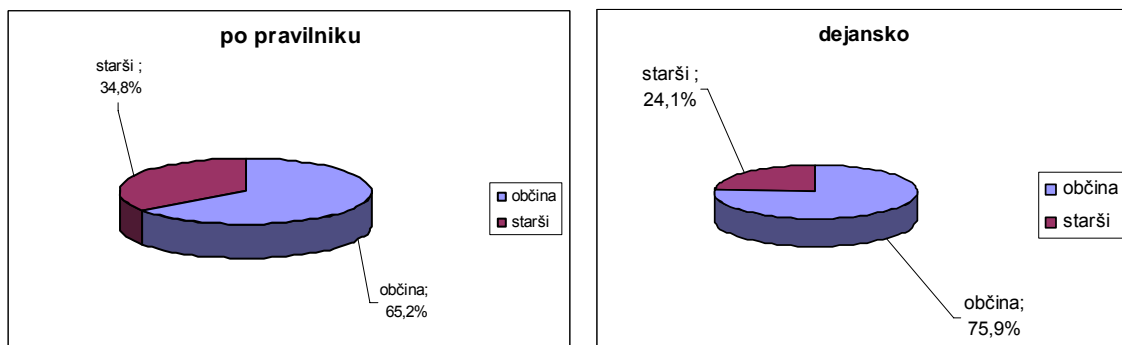
Razložila sem, kaj z vidika cene programa pomeni plačilni razred (prvi, drugi itd.). S strani dohodka pa 1. plačilni razred pomeni, da je delež bruto mesečnega dohodka na družinskega

člana v primerjavi s povprečno slovensko plačo manjši od 25 %. Za osmi plačilni razred starši plačujejo 80 % cene programa, delež dohodka pa je v primerjavi s slovensko plačo nad 110 %. Lestvica dohodkovnih razredov je navedena v Prilogi (Tabela 5).

Po pravilniku je v povprečju staršem v Mestni občini Ljubljana v letu 2006 določeno plačilo v višini 34,8 % cene programa, vendar je dejansko plačilo staršev bistveno nižje. Določba 7. člena Pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih, ki izvajajo javno službo, namreč omogoča, da lahko občina staršem plačilo vrtca še dodatno zniža in sicer tako, da plačajo v programu prvega starostnega obdobja, vzgojno-varstveni družini in razvojnih oddelkih za 20 % nižjo ceno programa, v programu drugega starostnega obdobja in kombiniranih oddelkih pa za 14 % nižjo ceno programa v svojem plačilnem razredu. Staršem otrok, ki so vključeni v javni vrtec izven območja Mestne občine Ljubljana, pa se plačilo zniža za 17 %. Starši otrok, za katere je Mestna občina Ljubljana po veljavnih predpisih dolžna kriti del cene programa, pa lahko uveljavijo rezervacijo zaradi počitniške odsotnosti otroka enkrat letno v obdobju od 1. junija do 30. septembra (najmanj en in največ dva meseca). Za rezervacijo starši plačajo 30 % od njihovega z odločbo določenega plačilnega razreda. Zaradi omenjenih znižanj se delež staršev s 34,8 odstotkov zniža na 24,1 odstotek.

Povprečno mesečno plačilo staršev je v letu 2006 v I. starostnem obdobju znašalo 29.090 SIT, v II. starostnem obdobju 20.318 SIT, v razvojnih oddelkih 12.813 SIT in kombiniranih oddelkih 20.415 SIT (Priloga, Tabela 6). Starši so v letu 2006 v povprečju krili 24,1 % stroškov programov predšolske vzgoje v vrtcih v MOL, kar prikazuje Slika 3.

Slika 3: Povprečno plačilo staršev v MO Ljubljana v letu 2006

Vir: Podatki OPVIŠ

Politika na področju predšolske vzgoje, ki je del družinske politike, obsega med drugim tudi problematiko stroškov organizirane predšolske vzgoje otrok in obremenitev družinskih proračunov z njimi. Koliko družine plačujejo za storitve predšolske vzgoje, je pomembno predvsem zato, ker ti stroški vplivajo na preostanek razpoložljivega družinskega dohodka in posredno tudi na številne odločitve, ki jih sprejema družina. Te odločitve so zlasti: koliko otrok bo družina imela, ali se bo mati zaposlila, kakšno kvaliteto izvendružinske vzgoje bo zagotovila otrokom.

V nadaljevanju želim ugotoviti, kako se je spreminjala struktura otrok v plačilnih razredih v zadnjih treh letih v Mestni občini Ljubljana (Tabela 9).

Tabela 9: Razporeditev otrok s stalnim prebivališčem v MO Ljubljana in struktura otrok po plačilnih razredih v zadnjih treh letih

PLAČILNI RAZRED	MESTNA OBČINA LJUBLJANA 2004		MESTNA OBČINA LJUBLJANA 2005		MESTNA OBČINA LJUBLJANA 2006	
	Št. otrok	Strukturni delež v %	Št. otrok	Strukturni delež v %	Št. otrok	Strukturni delež v %
Oproščeni plačila	592	6,0	645	6,5	378	3,6
1. plačilni razred	1.884	19,0	1.802	18,1	2.128	20,3
2. plačilni razred	1.535	15,5	1.570	15,8	1.584	15,1
3. plačilni razred	1.402	14,1	1.430	14,4	1.513	14,4
4. plačilni razred	1.293	13,0	1.313	13,2	1.403	13,4
5. plačilni razred	1.312	13,2	1.285	12,9	1.389	13,2
6. plačilni razred	917	9,2	1.010	10,1	1.082	10,3
7. plačilni razred	521	5,2	468	4,7	535	5,1
8. plačilni razred	470	4,7	442	4,4	486	4,6
S K U P A J	9.926	100,0	9.965	100,0	10.498	100,0

Vir: Predlogi sklepov o določitvi cen programov in plačil staršev za obravnavo na Mestnem Svetu MO Ljubljana, 2007

Velika večina otrok je razvrščena od 0. do 4. plačilnega razreda, kar je pomembno predvsem s stališča zmanjševanja posledic socialnega razlikovanja, ki izvira iz razlik v dohodkih staršev. V obravnavanih letih je bil delež otrok v 1. plačilnem razredu največji v letu 2006. To je pomenilo zmanjšanje deleža otrok 2. in 3. plačilnega razreda (premik po dohodkovni lestvici navzdol). Iz tabele je lepo razvidno naslednje: višji je bil plačilni razred, manjši je bil delež otrok.

Druga stvar, ki je zelo pomembna pri razvrščanju staršev v plačilne razrede, je premoženje.

Če družina razpolaga s premoženjem, katerega vrednost presega 10 mio SIT, se plačilo, določeno na podlagi dohodkov, poveča za en plačilni razred; če družina razpolaga s premoženjem, ki presega vrednost 20 mio SIT, se plačilo poveča za dva plačilna razreda; če pa razpolaga s premoženjem, ki presega 30 mio SIT, se plačilo poveča za tri plačilne razrede. Če premoženje družine presega vrednost 50 mio SIT, je plačilo staršev 80 % cene programa. Premoženje družinskih članov, ki se upošteva pri določitvi plačila, določa 6.a člen Pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih. To premoženje predstavlja naslednje premično in nepremično premoženje: stanovanje in stanovanjske hiše, ki jih družinski člani ne uporabljajo za stalno bivanje, poslovni prostori in poslovne stavbe, prostori za počitek in rekreacijo, plovila, katerih dolžina presega 3 m in so vpisana v register plovil, osebno vozilo v vrednosti nad 18 minimalnih plač, kapitalске naložbe oz. deleži in drugo premično premoženje večje vrednosti.

Ne glede na dohodek družine pa lahko lokalna skupnost v izjemnih primerih pri določitvi plačila upošteva tudi druga dejstva in okoliščine, ki odražajo dejanski položaj družine, in

določi višje oziroma nižje plačilo ter starše lahko celo oprosti plačila vrtca. Starši, ki prejemajo denarno socialno pomoč po predpisih o socialnem varstvu, so oproščeni plačila. Po 3.a členu pravilnika o plačilih staršev v primeru, da je v vrtec vključen več kot en otrok iz družine, starši plačujejo za en razred nižje plačilo za starejše otroke. V primeru, da je staršem določeno plačilo v višini prvega plačilnega razreda, so starši za starejše otroke plačila oproščeni.

V prošnjah za vpis v vrtec se pojavlja problem verodostojnosti – resničnosti podatkov o premoženju in subjektivne ocene vrednosti premoženja.

4.1.2 FINANCIRANJE ZASEBNIH VRTCEV

Za ustanovitev zasebnega vrtca veljajo enaki prostorski pogoji kot za javne vrtce.

Zagotavljanje prostorskih pogojev, sredstva za investicijsko vzdrževanje in investicije so v pristojnosti lokalne skupnosti, če se odloča o javnem vrtcu. Teh obveznosti pa lokalna skupnost nima za zasebne vrtce, ki nimajo koncesije, pa tudi za zasebne vrtce s koncesijo, razen v primeru, če se občina odloči, da bo te stroške krila. Menim, da je eden od razlogov za ne vključevanje zasebnikov zagotavljanje strogih tehničnih in drugih zdravstveno-sanitarnih pogojev za vrtce.

Kot za tehnične pogoje za prostor in opremo vrtca veljajo enaki normativi tudi glede oblikovanja vrste posameznih programov in oddelkov, najmanjšega in največjega števila otrok v posameznem oddelku ter izobrazbe in plač zaposlenih v vrtcu.

Pogoji za delovanje javnih in zasebnih vrtcev so izenačeni, kar ne velja za financiranje. Že po zakonu o vrtcih zasebni vrtci prejemajo za 15 % manj sredstev kot javni vrtci, prav tako si morajo sami pridobiti sredstva za investicijo in investicijsko vzdrževanje. Analize so pokazale, da zasebni vrtci zaradi vpliva različnih podzakonskih aktov s področja predšolske vzgoje pridobijo še bistveno manj javnih sredstev, le nekoliko nad 50 %. Menim, da je bistveno slabši prihodek iz javnih sredstev glavni razlog za ne vključevanje zasebnih vrtcev.

Pri tej analizi se zastavlja vprašanje, na kakšen način zasebni vrtci krijejo razliko v financiranju. Nekateri vrtci bolj obremenijo plačila staršev, saj jim to omogoča njihova socialna struktura.

4.2 RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Drugi in tretji del splošnega dela proračuna sestavljata račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja. V računu financiranja se izkazuje odplačevanje dolgov in zadolževanje, ki je povezano s financiranjem proračunskega primanjkljaja presežkov odhodkov nad prihodki in izdatkov nad prejemki ter računa finančnih terjatev in naložb.

Tabela 10: Račun financiranja Mestne občine Ljubljana za leto 2006

B	Račun finančnih terjatev in naložb	Znesek v 000 SIT
4.	Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalnih deležev	335.316
5.	Dana posojila in povečanje kapitalnih deležev	531.576
6.	Prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalnih deležev	-196.260
C	Račun financiranja	
7.	Zadolževanje	500.000
8.	Odplačila dolga	516.124
9.	Sprememba stanja sredstev na računu (3.+6.+7.-8.)	-7.100.238
10.	Neto zadolževanje (7.-8.)	-16.124
11.	Neto financiranje (6.+10.-9.)	6.887.854

Vir: Odlok proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2006

Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalnih deležev. Na strani prejemkov so v tem računu izkazani tokovi prejemkov, ki nimajo značaja prihodkov, pač pa so to sredstva iz naslova prejetih vračil posojenih sredstev občine oziroma prejetih sredstev iz naslova prodaje kapitalnih deležev občine v podjetjih, bankah in drugih finančnih institucijah.

Dana posojila in povečanje kapitalnih deležev. V okviru te skupine izdatkov se zajemajo tisti izdatki, ki za občino nimajo značaja odhodkov, pač pa imajo značaj danih posojil, bodisi finančnih naložb oziroma kapitalnih vlog občine v podjetja, banke oziroma druge finančne institucije.

Prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalnih deležev. Saldo na računu finančnih terjatev in naložb predstavlja razliko med prejetimi vračili danih posojil in danimi posojili ter prodajo kapitalnih deležev v višini 196.259.716 tolarjev.

V računu financiranja pa se izkazujejo tokovi zadolževanja in odplačila dolgov, povezanih s servisiranjem dolga, oziroma s financiranjem proračunskega deficita, to je salda bilance prihodkov in odhodkov ter računa finančnih terjatev in naložb.

Zadolževanje. Sem se vključujejo vsa sredstva, pridobljena iz naslova najemanja domačih in tujih kreditov, ter sredstva, pridobljena z izdajo vrednostnih papirjev doma in v tujini.

Odplačilo dolga vključuje odplačila zapadle glavnice od domačega in od zunanjega dolga.

Neto zadolževanje. Negativni saldo na računu financiranja v višini 16.123.720 tolarjev predstavlja razliko med zadolževanjem in odplačilom glavnice najetega posojila.

S proračunom za leto 2006 si je Mestna občina Ljubljana določila okvir financiranja javne porabe. S sprejetjem je določila obseg in namen financiranja za vseh deset področij, za katera je občina kot lokalna skupnost zadolžena in odgovorna. V okviru proračunske postavke »izobraževanje« in pododdelka »predšolska vzgoja« je določila in opredelila potrebne izdatke tako za redno dejavnost vrtcev kot tudi za investicijsko vzdrževanje.

Kako se je spreminjala struktura sredstev predšolske vzgoje v obdobju od 2000 do 2005, sledi v razdelku 4.3.

4.3 STRUKTURA SREDSTEV ZA PREDŠOLSKO VZGOJO

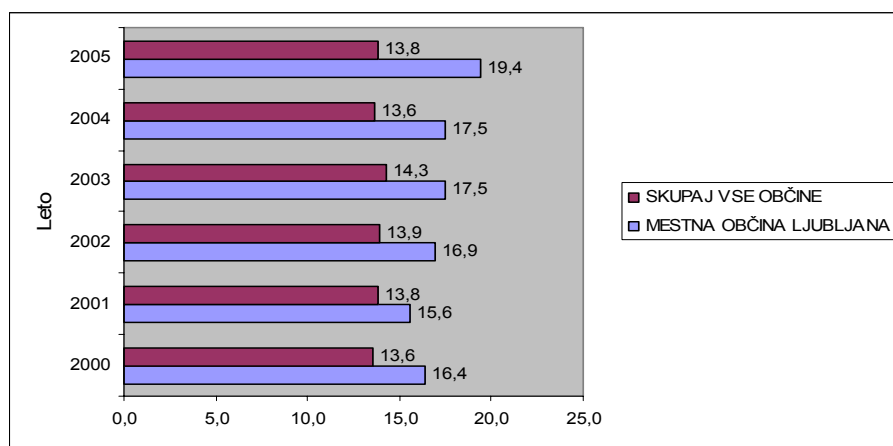
V Tabeli 11 prikazujem gibanje sredstev za predšolsko vzgojo v MO Ljubljana v obdobju 2000-2005, primerjalno s sredstvi v celoti v državi za predšolsko vzgojo.

Tabela 11: Odhodki občin skupaj za vse naloge in za predšolsko vzgojo v 000 SIT

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
MOL - VSI ODHODKI	36.550.235	43.373.656	47.352.726	48.689.563	50.253.957	47.587.222
MOL - ZA PREDŠOLSKO VZGOJO	5.985.250	6.763.748	8.009.957	8.540.365	8.808.449	9.243.107
DELEŽ-ZA PREDŠOLSKO VZGOJO	16,4	15,6	16,9	17,5	17,5	19,4
SKUPAJ VSE OBČINE - VSI ODHODKI	214.413.698	242.514.018	273.522.482	290.806.071	310.819.390	328.806.403
SKUPAJ VSE OBČINE - ZA PREDŠOLSKO VZGOJO	29.054.297	33.513.590	38.139.140	41.622.686	42.404.753	45.371.380
DELEŽ ZA VSE OBČINE ZA PREDŠOLSKO VZGOJO	13,6	13,8	13,9	14,3	13,6	13,8
DELEŽ MOL V OKVIRU VSEH ODHODKOV V %	17,0	17,9	17,3	16,7	16,2	14,5
DELEŽ MOL V OKVIRU VSEH ODHODKOV ZA PREDŠOLSKO VZGOJO V %	20,6	20,2	21,0	20,5	20,8	20,4

Vir: Poročilo o odhodkih za vse občine v letih 2000-2005, 2007 in lastni izračuni

Slika 4: Primerjava strukture občinskih proračunov za predšolsko vzgojo v Ljubljani in v Sloveniji v obdobju od 2000 do 2005

Vir: Poročilo o odhodkih za vse občine v letih 2000-2005, 2007 in lastni izračuni

Mestna občina Ljubljana je porabila približno petino vseh občinskih odhodkov za predšolsko vzgojo v Sloveniji. V letu 2005 je imela Mestna občina Ljubljana 20,4-odstotni delež vseh odhodkov za predšolsko vzgojo v Sloveniji, za kar je namenila 19,4 % vseh proračunskih odhodkov v MOL. V Sloveniji so občine v tem letu v povprečju namenile za vrtce in druge izvajalce predšolskih programov le 13,8 % občinskih proračunov. Delež sredstev za predšolsko vzgojo na ravni vseh proračunov lokalnih skupnosti se je v letu 2005 glede na prejšnje leto zvišal (za 0,2 odstotne točke na 13,8 %), delež Mestne občine Ljubljana za predšolsko vzgojo pa se je prav tako izrazito povečal (za 1,9 odstotne točke na 19,4 %).

4.4 PRIMERJAVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA S POVPREČJEM V DRŽAVI

Pri tej analizi je prikazana primerjava deležev prihodkov in odhodkov Mestne občine Ljubljana z povprečjem v državi v letu 2005. Povprečje je izračunano iz kumulativne bilanc prihodkov in odhodkov s številom vseh občin (193).

Tabela 12: Primerjava prihodkov in odhodkov v letu 2005 med MOL in povprečjem slovenskih občin

Vrsta odhodkov	SLOVENIJA			MOL	
	193 občin skupaj v 000 SIT	Povprečje na občino v 000 SIT	Struktura v %	Znesek v 000 SIT	Struktura v %
I. SKUPAJ PRIHODKI	341.472.620	1.769.288	100,0	52.616.963	100,0
TEKOČI PRIHODKI (1.+2.)	245.179.265	1.270.359	71,8	49.300.982	93,7
1. Davčni prihodki	197.713.035	1.024.420	57,9	43.736.135	83,1
1.1. Davki na dohodek in dobiček	138.200.750	716.066	40,5	30.092.409	57,2
1.2. Davki na premoženje	40.078.274	207.659	11,7	9.954.798	18,9
1.3. Domači davki na blago in storitve	19.428.313	100.665	5,7	3.688.929	7,0
1.4. Drugi davki	5.698	30	0,0	0	0,0
2. Nedavčni prihodki	47.466.230	245.939	13,9	5.564.847	10,6
3. Kapitalski prihodki	24.991.134	129.488	7,3	1.689.590	3,2
4. Prejete donacije	1.124.700	5.827	0,3	9.361	0,0
5. Transferni prihodki	70.177.521	363.614	20,6	1.570.025	3,0
6. Prejeta sredstva iz državnega proračuna				47.005	0,1
II. SKUPAJ ODHODKI	328.806.402	1.703.660	100,0	47.587.222	100,0
Tekoči odhodki	78.436.843	406.409	23,9	13.069.252	27,5
Tekoči transferi	126.611.926	656.020	38,5	21.776.841	45,8
Investicijski odhodki	90.373.101	468.254	27,5	5.204.707	10,9
Investicijski transferi	33.384.532	172.977	10,2	7.536.422	15,8
III. PRORAČUNSKI PRESEŽEK (PRORAČUNSKI PRIMANJLJAJ) (I.-II.)	12.666.218	65.628	3,7	5.029.741	9,6

Vir: Proračun MOL za leto 2005, bilance proračunov občin 2005

V strukturi prihodkov je imela Mestna občina Ljubljana za 21,9 odstotnih točk več tekočih prihodkov kot v povprečju slovenska občina. Razlog so višji davčni prihodki, medtem ko je delež nedavčnih prihodkov za 3,3 odstotke nižji od države. Mestna občina Ljubljana je bila bolj uspešna na področju pobrane dohodnine in davka na premoženje. Slednji vključuje davke na uporabo, lastništvo ali prodajo premoženja (premičnin in nepremičnin). V davkih na nepremičnine predstavlja največji delež nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča. Delež dohodnine pomeni več kot polovico vseh prihodkov. To je ugodno, saj so prilivi iz naslova davka na dohodek in dobiček pokazatelj finančne moči, stabilnosti in razvitosti gospodarstva v občini.

Na strani kapitalskih in transfernih prihodkov MOL zaostaja za povprečjem v državi (pri transfernih prihodkih kar za 17,6 odstotnih točk). Na strani odhodkov po področjih

proračunske porabe so v Mestni občini Ljubljana leta 2005 predstavljali tekoči transferi 45,8 % vseh odhodkov oz. 7,3 odstotne točke več kot povprečje v državi (subvencije: regresi, kompenzacije, premije, nadomestila, povračila idr., ki predstavljajo podporo javnim in zasebnim podjetjem; transferi posameznikom in gospodinjstvom, neprofitnim organizacijam). Prav tako je imela občina več tekočih odhodkov za 3,6 odstotne točke (zajemajo vsa plačila, nastala zaradi stroškov dela, t. j. plač in drugih izdatkov zaposlenim ter prispevkov delodajalcev za socialno varnost ...) in investicijskih transferov (predstavljajo nepovratna sredstva in so namenjena za nakup ali gradnjo osnovnih sredstev, za investicijsko vzdrževanje, obnove ...). Na drugi strani pa je imela slovenska občina v povprečju več investicijskih odhodkov za 16,6 odstotne točke (zajemajo izdatke za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije, nakup zemljišč in naravnih bogastev ...).

In nenazadnje, proračunski presežek, ki je v Mestni občini Ljubljana leta 2005 znašal 5.029.741.000 SIT, predstavlja zavidljivih 9,6 % vseh prihodkov proračuna, glede na to, da je povprečni proračunski presežek v Sloveniji leta 2005 predstavljal 3,7 % prihodkov proračuna.

5 SKLEP

Po obdobju 1990 so se na področju predšolske vzgoje zgodile velike spremembe, tako na področju zakonodaje kot v samem sistemu organizirane predšolske vzgoje ter načinu financiranja.

V okviru Mestne občine Ljubljana od leta 2003 deluje 23 javnih vrtcev. Mesto Ljubljana ima dobro razvit sistem organizirane predšolske vzgoje, kar se kaže tako v obsegu kot v kakovosti te dejavnosti.

Vendar pa se Mestna občina Ljubljana pri določanju obsega javnega sektorja v praksi sooča z dvema vrstama nasprotnih pritiskov. Vedno bolj osveščena javnost zahteva vedno več pravic in vedno bolj kakovostne storitve, na drugi strani pa razpolaga z vedno nižjimi proračunskimi sredstvi. Sodobne tehnološke rešitve ponujajo kakovostne rešitve, ki pa so praviloma dražje. Tako v zdravstvu, kulturi, socialni, raziskovalni dejavnosti kot tudi v vrtcih.

V diplomskem delu sem opisala stanje na področju predšolske vzgoje v Mestni občini Ljubljana, ali natančneje - analizirala sem financiranje predšolske vzgoje.

Na podlagi analize sem ugotovila, da je sistem financiranja predšolske vzgoje nepregleden, hkrati pa ni primerljiv, saj lokalne skupnosti v praksi uporabljajo različne modele financiranja. Nepreglednost sistema financiranja se odraža tudi v precejšnji raznolikosti cen programov vrtcev med posameznimi občinami. Prav tako ugotavljam, da sistem, ki ureja plačila staršev za vrtce, ni ustrezen. Pravilnik o plačilih staršev je kompleksen in težko razumljiv sistem, ki se odraža v zapletenem postopku do izdaje odločb. Zanje bi morale veljati neko enotno izhodišče, ki bi se spreminjalo glede na inflacijo in dvig/upad kakovosti v vrtcih, glede na kazalnike kakovosti, ki bi še vedno temeljila na socialni diferenciaciji.

Ugotavljam, da sistem plačila, opredeljen v pravilniku o plačilih staršev za programe v vrtcih, ne prinaša želene pravičnosti plačila za starše.

Kaj bi pomenilo, če bi poenostavili sistem plačevanja vrtcev, in sicer tako, da bi starši plačali enako ceno za enak program, hkrati pa bi država prevzela plače v vrtcih? Hkrati se mi zastavlja kup drugih vprašanj, in sicer:

- **Cenovni vidik.** Iz ekonomske teorije in prakse izhaja, da se cene za katerokoli storitev ali izdelek oblikujejo na podlagi dejansko izraženih stroškov, kar prinaša tudi metodologija za oblikovanje cen programov v vrtcih. Med vrtci nastajajo velike razlike v višini stroškov kot posledica različne strukture zaposlenih, oddelkov in otrok. Enaka cena bi pomenila umetno določeni znesek, ki bi nekaterim zadoščal za pokritje stroškov ali pa celo presežek in nenamensko porabo sredstev, za druge pa prenizko odmerjena sredstva, kar bi vodilo v izgube pri poslovanju.

- **Vidik plačil staršev.** V zdajšnji ureditvi stroški za živila za otroke ter materialni in nematerialni stroški znašajo med 20 % in 30 % cene za predšolsko vzgojo. Predlog o enotni ceni bi povzročil dodaten pritisk na javna sredstva, saj je sedaj plačilo staršev po pravilniku o plačilih staršev določeno v višini med 30 % in 40 % cene programa. Če bi starši plačevali npr. 40 % cene programa, iz katerega proračuna bi se krila razlika za znižano plačilo staršev iz sedanjega 5., 6., 7., in 8. plačilnega razreda, ki bi po novem plačevali namesto 50, 60, 70, ali 80 odstotkov cene programa le 40 %? V te plačilne razrede je razporejenih približno 30 % vseh otrok, starši teh otrok pa plačajo več kot 50 % vseh prihodkov vrtcu. Če se (enako) plačilo staršev ustavi na meji 40 % cene programa, to pomeni, da je potrebno iz proračuna občine zagotoviti še dodatna sredstva.

- Če bi starši plačevali **enak znesek**, torej plačilo za vrtec ne bi bilo več odvisno od njihovega materialnega statusa. To pomeni, da bi se v družinah, ki živijo v socialno in materialno slabših in slabih razmerah, plačilo povečalo za dvakrat do trikrat. Če so starši doslej plačevali 10 % cene programa, povečanje plačila na 30 % pomeni trikratno povečanje. Dejansko manj premožnim staršem predstavlja tako plačilo dodatno obremenitev in stisko. Koristi enake cene za vse starše bi zaznali le premožnejši občani in občanke, vsi ostali pa večje stroške za vrtec. Še več, del razlike manjšega plačila za vrtec s strani premožnejših staršev bi pokrili manj premožni starši.

Po drugi strani pa se mi ob možnosti prenosa plač za zaposlene v vrtcih iz občinskih proračunov na državni proračun zastavlja naslednja vprašanja:

- Prenos plač na državo zahteva spremembo celotnega sistema predšolske vzgoje, torej spremembo tako zakona o vrtcih kot tudi vrste podzakonskih predpisov, ki iz tega izhajajo. To bi pomenilo vzpostavitev celotnega novega sistema.

- Vrtci so izključna pristojnost lokalne skupnosti, kar pomeni pristojnost vzpostavljanja javne mreže, ustanovitelske pravice in dolžnosti, zlasti financiranja izvajanja javne službe za državljane in državljanke. Občine imajo večji pregled nad stroški in dejavnostjo ter jo lažje regulirajo, kot pa da se del prihodkov vrtca financira iz državnega proračuna. Osnovne šole

imajo kombiniran sistem financiranja, kar za občine in državo pomeni slabo pregleden sistem virov financiranja in celo podvajanja sredstev.

- Izkušnje prenosa drugih dejavnosti na državo (npr. v kulturi) so: vzeti več in dati nazaj manj finančnih sredstev.

V različnih državah poznajo različne oblike predšolske vzgoje, za različna otrokova obdobja. Delež stroškov različnih oblik varstva in vzgoje otrok, ki ga plačujejo starši, se med državami pa tudi znotraj držav samih precej razlikujejo. Prav tako so različni elementi, ki so upoštevani v ceni programov. Rezultati so pokazali, da države na zelo različne načine rešujejo problematiko financiranja. Nekatere večinski delež stroškov puščajo na ramenih staršev in le v izjemnih primerih priskočijo na pomoč, spet druge države pa zagotavljajo precej velik delež denarja iz javnih sredstev.

Za razbremenitev občinskega proračuna Mestne občine Ljubljana vidim trenutno možno rešitev v večji finančni pomoči države.

Kljub temu pa menim, da je Mestna občina Ljubljana z dosedanjim delom na področju predšolske vzgoje na dobri poti in upati je, da bo tudi v prihodnje čimbolj uspešna.

LITERATURA

1. Čok Mitja et al.: Javne finance v Sloveniji. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2001. 89 str.
2. Čok Mitja et al.: Javne finance v Sloveniji. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2002. 97 str.
3. Juvan Gotovac Vesna: Naloge občin. Evropska šola za lokalno samoupravo. Ljubljana: Slovenski raziskovalni inštitut za management, 1999.
4. Milunovič Vilma: Premoženje in učinkovito financiranje občin: Vodnik po slovenski lokalni samoupravi. Ljubljana: Inštitut za lokalno samoupravo pri Visoki upravni šoli, 2001. 136 str.
5. Milunovič Vilma: Pregled sistema financiranja občin. 10 let lokalne samouprave v Sloveniji. Maribor: Skupnost občin Slovenije, 2004. str. 78-82.
6. Ribnikar Kastelic: Poročilo in pregled dejavnosti predšolske vzgoje in varstva v Ljubljani za leto 2000. Interno gradivo. Mestna občina Ljubljana, Oddelek za predšolsko vzgojo, izobraževanje in šport, Ljubljana, 2001. 41 str.
7. Smrdelj Robert: Problematika financiranja občin v RS. Združenje občin Slovenije, 2005.
[URL: <http://www.zdruzenjeobcin.si/dokumenti>], 14.2.2007.
8. Šmidovnik Janez: Lokalna samouprava. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1995. 274 str.
9. Vlaj Stane: Lokalna samouprava, občine in pokrajine. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 1998. 456 str.
10. Vlaj Stane: Lokalna samouprava s poudarkom na načelu subsidiarnosti. Ljubljana: Visoka upravna šola, 2001. 367 str.
11. Vlaj Stane: Lokalna samouprava teorija in praksa. Ljubljana: Fakulteta za upravo, 2004. 376 str.
12. Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, 1995. 343 str.
13. Žagar Katarina: Lokalna samouprava, organizacija in funkcija. Ljubljana : Upravna akademija, 2003. 52 str.
14. Železnik Milan: Problematika financiranja občin v Sloveniji. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve. 2002. 13 str.

VIRI:

1. Bilance proračunov občin, 2005. Ministrstvo za finance RS.
[URL: http://www.sigov.si/mf/slov/fin_loksk/bilance.htm], 26.2.2007.
2. Izračun zneskov finančne izravnave občin.
[URL: http://www.sigov.si/mf/slov/fin_loksk/izracuni/IZRPP2006-dopolnjen.pdf], 2006.
3. Kurikulum za vrtce. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad za šolstvo, 1999.
4. Financiranje lokalnih skupnosti. Ministrstvo za finance.

- [URL: http://www.sigov.si/mf/slov/fin_loksk/fin_loksk.htm], 2007.
5. Odlok o proračunu MOL za leto 2005 (Uradni list RS, št. 41/05).
 6. Odlok o proračunu MOL za leto 2006 (Uradni list RS, št. 36/06).
 7. Poročilo o odhodkih za vse občine v letih od 2000-2005.
[URL: http://www.sigov.si/mf/slov/fin_loksk/obrazec_P_P1/real_P_P1.htm],
(Uradni list RS, št. 8/04, 34/04 in 10/05).
 8. Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo (Uradni list RS, št. 97/03, 77/05).
 9. Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (Uradni list RS, št. 73/00, 75/05).
 10. Pravilnik o plačilih staršev za programe v vrtcih (Uradni list RS, št. 110/05).
 11. Predlogi sklepov o določitvi cen programov in plačil staršev za obravnavo na Mestnem svetu MO Ljubljana. Interno gradivo OPVIŠ.
 12. STATISTIČNE INFORMACIJE-IZOBRAŽEVANJE.
[URL: <http://www.stat.si/doc/statinf/09-si-032-0601.pdf>], 18.7.2006.
 13. Statistični letopis RS – podatki o vrtcih.
[URL: <http://www.stat.si/letopis/2006/06-06.pdf>], 2007.
 14. SI-STAT podatkovni portal, 2006.
 15. Splošno o predšolski vzgoji.
[URL: http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/predsolska_vzgoja/], 18.1.2007.
 16. Slovenija 15 let po osamosvojitvi.
[URL: http://www.stat.si/doc/pub/15_letpoOSamos.pdf], 2006.
 17. Stroški v vrtcih v MOL.
[URL: http://www.ljubljana.si/si/mol/mestni_svet/seje/arhiv/detail.html], 2007.
 18. Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/1991).
 19. Veliki splošni leksikon. Ljubljana: DZS, 1998. 4744 str.
 20. Zakon o financiranju občin (Uradni list RS, št. 56/98, 89/99).
 21. Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99).
 22. Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93).
 23. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/96).
 24. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 64/01, 108/02, 79/03).
 25. Zakon o vrtcih (Uradni list RS, št. 12/96 in 113/03).

PRILOGE

Tabela 1: Javni in zasebni vrteci v Mestni občini Ljubljana z enotami

NAZIV	NASLOV	ČETRTR	URNIK-ENOTE
Vrtec Ciciban, enota Čebelica	Šarhova ulica 29	BEŽIGRAD	od 6.00 do 17.00
Vrtec Ciciban, enota Lenka	Baragova ulica 11	BEŽIGRAD	od 5.30 do 16.30
Vrtec Ciciban, enota Ajda	Gogalova ulica 16	POSAVJE	od 5.30 do 16.30
Vrtec Ciciban, enota Pastirčki	Glinškova ploščad 11a	POSAVJE	od 5.30 do 16.30
Vrtec Ciciban, enota Mehurčki	Reboljeva ulica 18	BEŽIGRAD	od 6.00 do 16.30
Vrtec Črnuče, enota Ostržek	Dunajska cesta 400	ČRNUČE	od 5.45 do 16.45
Vrtec Črnuče, enota Sonček	Kraljeva ulica 10	ČRNUČE	od 5.45 do 16.45
Vrtec Črnuče, enota Gmajna	Cesta v Pečale 1	ČRNUČE	od 6.00 do 17.00
Vrtec Črnuče, enota Sapramiška	Cesta 24. junija 48	ČRNUČE	od 5.45 do 16.45
Vrtec dr. France Prešeren, enota Prešernova	Prešernova cesta 29	CENTER	od 6.30 do 16.45
Vrtec dr. France Prešeren, enota Vrtača	Erjavčeva cesta 29	CENTER	od 6.30 do 16.45
Vrtec dr. France Prešeren, enota Puharjeva	Puharjeva ulica 41	CENTER	od 6.30 do 16.30
Vrtec Galjevica, enota Galjevica	Galjevica 35	RUDNIK	od 6.00 do 17.00
Vrtec Galjevica, enota Orlova	Ob dolenski železnici 10	RUDNIK	od 6.00 do 16.30
Vrtec Galjevica, lokacija Dolenjka	Dolenjska cesta 52	RUDNIK	od 5.45. do 16.15
Vrtec Galjevica, lokacija Ribnik	Pot k ribniku 20	RUDNIK	od 6.30 do 16.30
Vrtec H.C. Andersen, enota H.C. Andersen	Rašiška ulica 7	ŠIŠKA	od 6.00 do 17.00
Vrtec H.C. Andersen, enota Marjetica	Bitenčeva ulica 4	ŠIŠKA	od 6.00 do 17.00
Vrtec H.C. Andersen, enota Lastovica	Derčeva ulica 10	ŠIŠKA	od 6.00 do 17.00
Vrtec H.C. Andersen, enota Palčica	Vodnikova cesta 2	ŠIŠKA	od 6.00 do 17.00
Vrtec Jarše, Enota Rožle	Rožičeva ulica 10	JARŠE	od 6.30 do 17.00
Vrtec Jarše, Enota Zelena jama	Pokopališka ulica 30	JARŠE	od 6.30 do 17.00
Vrtec Jarše, Enota Kekec	Petrovičeva 1	JARŠE	od 5.30 do 16.30
Vrtec Jarše, Enota Mojca	Clevelandska ulica 13	JARŠE	od 6:30 do 20:30
Vrtec Jelka, Enota Jelka	Glavarjeva ulica 18a	BEŽIGRAD	od 5.30 do 16.30
Vrtec Jelka, Enota Vila	Staničeva ulica 37a	BEŽIGRAD	od 5.30 do 16.30
Vrtec Jelka, Enota Palčki	Lavričeva ulica 5a	BEŽIGRAD	od 5.30 do 16.30
Vrtec Jelka, Enota Sneguljčica	Vodovodna cesta 3a	BEŽIGRAD	od 5.30 do 16.30
Vrtec Kolezija, Enota Kolezija	Rezijanska ulica 22	TRNOVO	od 5.30 do 17.00
Vrtec Kolezija, lokacija Mencingerjeva	Mencingerjeva ulica 19	TRNOVO	od 5.30 do 16.30
Vrtec Kolezija, enota Murgle	Pod bukvami 11	TRNOVO	od 5.30 do 16.30 in 11.00 do 21.00
Vrtec Ledina, lokacija Ledina	Čufarjeva ulica 14	CENTER	od 5.30 do 16.30 in od 11:30 do 21:00
Vrtec Miškolin, enota Rjava cesta I	Rjava cesta 1	POLJE	od 5.30 do 16.30
Vrtec Miškolin, enota Rjava cesta	Novo Polje, cesta V 3	POLJE	od 6.30 do 15.30
Vrtec Miškolin, enota Novo Polje	Novo Polje, cesta VI 1	POLJE	od 5.30 do 16.30
Vrtec Miškolin, enota Zajčja dobava	Zadobrovska cesta 28a	POLJE	od 5.30 do 16.30
Vrtec Miškolin, enota Sneberje	Šmartinska cesta 246	JARŠE	od 5.30 do 16.30
Vrtec Mladi rod, enota Vetrnica	Črtomirova ulica 14	BEŽIGRAD	od 6.00 do 17.00
Vrtec Mladi rod, enota Kostanjčkov vrtec	Peričeva ulica 6	BEŽIGRAD	od 6.00 do 17.00
Vrtec Mladi rod, enota Stonoga	Linhartova cesta 19	BEŽIGRAD	od 6.00 do 17.00
Vrtec Mladi rod, enota Čira čara	Belokranjska ulica 27	BEŽIGRAD	od 5.30 do 16.45

NAZIV	NASLOV	ČETRTR	URNIK-ENOTE
Vrtec Mladi rod, enota Mavrica	Savska cesta 1	BEŽIGRAD	od 5.45 do 16.45
Vrtec Mojca, enota Mojca	Levičnikova ulica 11	ŠIŠKA	od 6.00 do 17.00
Vrtec Mojca, enota Rožle	Ulica bratov Učakar 64	ŠIŠKA	od 6.30 do 17.00
Vrtec Mojca, enota Muca	Zoletova ulica 6	DRAVLJE	od 5.45 do 16.45
Vrtec Mojca, enota Tinkara	Pečnikova ulica 11	DRAVLJE	od 5.45 do 16.45
Vrtec Mojca, enota Kekec	Klopčičeva ulica 5	DRAVLJE	od 6.00 do 17.00
Vrtec Najdihojca, enota Palček	Gorazdova ulica 6	ŠIŠKA	od 5.30 do 16.30
Vrtec Najdihojca, lokacija Kebetova	Kebetova ulica 30	ŠIŠKA	od 5.30 do 16.30
Vrtec Najdihojca, enota Biba	Ljubeljska ulica 16	ŠIŠKA	od 5.30 do 16.30
Vrtec Najdihojca, lokacija Aleševčeva	Alešovčeva ulica 82	ŠIŠKA	od 5.30 do 16.30
Vrtec Najdihojca, enota Čenča	Lepodvorska ulica 5	ŠIŠKA	od 5.30 do 16.30
Vrtec Oton Župančič, enota Mehurčki	Parmska cesta 41	GOLOVEC	od 5.30 do 16.30
Vrtec Oton Župančič, enota Čurimuri	Novosadska ulica 1	GOLOVEC	od 5.30 do 16.30
Vrtec Oton Župančič, enota Živ žav	Na Peči 20	MOSTE	od 5.30 do 16.30
Vrtec Oton Župančič, enota Ringaraja	Na Peči 20	MOSTE	od 5.30 do 16.30
Vrtec Oton Župančič, enota Čebelica	Hruševska cesta 81	GOLOVEC	od 5.30 do 16.30
Vrtec Pedenjped, enota Zalog	Cerutova ulica 5	POLJE	od 5.15 do 16.15
Vrtec Pedenjped, enota Zalog I.	Cerutova ulica 6	POLJE	od 5.15 do 16.15
Vrtec Pedenjped, enota Vevče	Papirniški trg 5	POLJE	od 5.30 do 16.30
Vrtec Pedenjped, enota Kašelj	Ob Studencu 11a	POLJE	od 6.00 do 17.00
Vrtec Pedenjped, enota Zadvor	Cesta II. grupe odredov 41	SOSTRO	od 5.30 do 16.30
Vrtec Pedenjped, enota Janče	Gabrje pri Jančah 16	SOSTRO	od 5.30 do 16.30
Vrtec Pod gradom, enota Prule	Praprotnikova ulica 2	CENTER	od 5.45 do 16.00
Vrtec Pod gradom, lokacija Janežičeva	Janežičeva cesta 13	CENTER	od 6.15 do 16.30
Vrtec Pod gradom, lokacija Ulica na Grad	Ulica na Grad 2a	CENTER	od 6.00 do 16.30
Vrtec Pod gradom, enota Poljane	Strossmayerjeva ulica 3	CENTER	od 6.30 do 17.00
Vrtec Pod gradom, lokacija Zemljemerska	Zemljemerska ulica 9	CENTER	od 6.15 do 17.00
Vrtec Pod gradom, lokacija Poljanska	Poljanska cesta 21	CENTER	od 5.30 do 17.00
Vrtec Šentvid, enota Sapramiška	Ulica pregnancev 6	ŠENTVID	od 5.45 do 17.00
Vrtec Šentvid, enota Sapramiška I.	Prušnikova ulica 75	ŠENTVID	od 6.00 do 16.45
Vrtec Šentvid, enota Mravljincek	Martinova pot 16	ŠENTVID	od 6.00 do 17.00
Vrtec Trnovo, enota Trnovo	Kolezijska ulica 11	TRNOVO	od 6.30 do 16.30
Vrtec Trnovo, lokacija Karunova	Karunova ulica 16a	TRNOVO	od 6.00 do 17.30
Vrtec Trnovo, lokacija Trnovski pristan	Trnovski pristan 12	TRNOVO	od 7.00 do 17.00
Vrtec Viški gaj, enota Zarja	Reška ulica 31	VIČ	od 6.00 do 17.00
Vrtec Viški gaj, enota Bonifacija	Ulica Malči Beličeve 20	VIČ	od 5.45 do 16.45
Vrtec Viški gaj, enota Kozarje	Hacetova ulica 13	VIČ	od 6.00 do 17.00
Vrtec Vodmat, enota Vodmat	Korytkova ulica 24	CENTER	od 6.00 do 17.00
Vrtec Vodmat, lokacija Bolgarska	Bolgarska ulica 20	CENTER	od 6.00 do 17.01
Vrtec Vodmat, enota Klinični center	Bohoričeva ulica 36	CENTER	od 5.45 do 21.00
Vrtec Vrhovci, enota Vrhovci	Vrhovci, cesta XIX 10	ROŽNIK	od 6.00 do 16.30
Vrtec Vrhovci, enota Brdo	Stantetova ulica 1a	ROŽNIK	od 6.00 do 16.30
Vrtec Vrhovci, enota Rožnik	Cesta na Brdo 30	ROŽNIK	od 6.00 do 17.00
Vrtec Vrhovci, lokacija Pri škratkih	Ulica Iga Grudna 17	ROŽNIK	od 6.30 do 16.30
Vrtec Zelena jama, enota Zelena jama	Zvezna ulica 24	JARŠE	od 5.30 do 17.00 od 12.00 do 21.00

NAZIV	NASLOV	ČETRTR	URNIK-ENOTE
Vrtec Zelena jama, enota Novo selo	Ulica Vide Pregarčeve 26a	MOSTE	od 5.30 do 17.00, od 12.00 do 21.00
Vrtec Zelena jama, enota Fužine I.	Brodarjev trg 8	MOSTE	od 5.30 do 17.00
Vrtec Zelena jama, enota Fužine II.	Preglov trg 10	MOSTE	od 5.30 do 17.00
Vrtec Viški vrtci, enota Na Jamovi	Jamova cesta 23	VIČ	od 6.15 do 16.30
Vrtec Viški vrtci, enota Bičevje	Vidmarjeva ulica 10	VIČ	od 6.30 do 16.30
Vrtec Viški vrtci, enota Rožna dolina	Cesta 27. aprila 12	ROŽNIK	od 6.00 do 16.45
Vrtec Viški vrtci, enota Pri ladji	Skapinova ulica 2	ROŽNIK	od 6.00 do 16.30
Vrtec Viški vrtci, lokacija Tržaška cesta	Tržaška cesta 79	VIČ	od 6.00 do 16.30
Waldorfska šola - enota vrtec	Streliška ulica 12	CENTER	od 7.00 do 16.15
Waldorfski vrtec	Prušnikova ulica 60	ŠIŠKA	od 7.00 do 16.30
Vrtec Pingvin	Popovičeva 16	BEŽIGRAD	od 7.30 do 16.30
Vrtec Nazaret	Mekinčeva 12	MOSTE	od 6.30 do 16.00
Angelin vrtec	Ul. Josipine Turnograjske 8	CENTER	od 6.45 do 16.15

Vir: Podatki OPVIŠ

Tabela 2: Zaposleni delavci v ljubljanskih vrtcih

VRTEC	Št.odd.	Ravn.,pom. ravnateljjev	Str. delavci	Admin. delavci	Kuharji, kuh.pom., vzdrž.	Invalidi	SKUPAJ
VRTEC CICIBAN	42	3	93,5	4	33	1	134,5
VRTEC ČRNUČE	30	2,5	66,0	3,6	23	1	96,1
VRTEC DR. F. PREŠEREN	17	2	37	3	11	0	53
VRTEC GALJEVICA	23	2	51	3	16	4	76
VRTEC H. Ch. ANDERSEN	36	3	82	3	29	2	119
VRTEC JARŠE	30	2	68	3,5	21	1	95,5
VRTEC JELKA	24	2	54,5	3	19	1	79,5
VRTEC KOLEZIJA	21	2	49	3	18	0	72
VRTEC LEDINA	23	2	51	3	18	1	75
VRTEC MIŠKOLIN	25	2	57	3	17	0	79
VRTEC MLADI ROD	33	2	71	4	28	0,5	105,5
VRTEC MOJCA	44	3	97	5	34	2	141
VRTEC NAJDIHOJCA	41	3	96	3	33	3	138
VRTEC O. ŽUPANČIČA	36	3	82,8	4	28	1	118,8
VRTEC PEDENJPED	27	3	58,5	3,5	19	0,5	84,5
VRTEC POD GRADOM	27	2	58,5	3	23	3	89,5
VRTEC ŠENTVID	30	2	67,5	3	24	2,5	99
VRTEC TRNOVO	19	2	41	3	16	0,5	62,5
VRTEC VIŠKI VRTCI	25,5	2	57,5	4	21	0	84,5
VRTEC VODMAT	27	2	61	3,5	20	2	88,5
VRTEC VRHOVCI	23	2	51	3	18	0,5	74,5
VRTEC VIŠKI GAJ	24	2	56,6	3	21	0	82,6
VRTEC ZELENA JAMA	37	3	84	4	31	3	125
Skupaj MOL	663,5	53,5	1491,4	78,1	521,0	29,5	2173,5

Vir: Predlogi sklepov o določitvi cen programov in plačil staršev za obravnavo na Mestnem Svetu MO Ljubljana

Tabela 3: Cene dnevnih programov v javnih vrtcih v Mestni občini Ljubljana
od 1. 1. 2006 mesečno na otroka

VRTEC	Prvo starostno obdobje	Drugo starostno obdobje	Kombinirani oddelki	Razvojni oddelki
VRTEC CICIBAN	98.728 SIT	63.578 SIT	71.256 SIT	232.706 SIT
VRTEC ČRNUČE	93.804 SIT	61.758 SIT	71.256 SIT	
VRTEC DR. F. PREŠEREN	94.380 SIT	62.577 SIT	71.557 SIT	
VRTEC GALJEVICA	98.801 SIT	63.610 SIT	74.064 SIT	
VRTEC H. Ch. ANDERSEN	98.615 SIT	65.166 SIT	71.256 SIT	227.922 SIT
VRTEC JARŠE	96.956 SIT	62.270 SIT	71.256 SIT	
VRTEC JELKA	98.288 SIT	64.695 SIT	64.194 SIT	
VRTEC KOLEZIJA	98.801 SIT	63.610 SIT	74.064 SIT	233.789 SIT
VRTEC LEDINA	94.380 SIT	62.577 SIT	71.557 SIT	231.183 SIT
VRTEC MIŠKOLIN	95.553 SIT	62.610 SIT	64.682 SIT	
VRTEC MLADI ROD	97.650 SIT	63.766 SIT	71.256 SIT	
VRTEC MOJCA	97.393 SIT	63.686 SIT	71.256 SIT	
VRTEC NAJDIHOJCA	97.402 SIT	65.386 SIT	71.256 SIT	246.016 SIT
VRTEC O. ŽUPANČIČA	96.974 SIT	62.338 SIT	71.256 SIT	216.246 SIT
VRTEC PEDENJPED	95.553 SIT	62.610 SIT	64.682 SIT	
VRTEC POD GRADOM	94.380 SIT	62.577 SIT	71.557 SIT	243.584 SIT
VRTEC ŠENTVID	98.902 SIT	63.779 SIT	71.256 SIT	
VRTEC TRNOVO	98.801 SIT	63.610 SIT	74.064 SIT	
VRTEC VIŠKI VRTCI	98.801 SIT	63.610 SIT	74.064 SIT	
VRTEC VODMAT	94.380 SIT	62.577 SIT	71.557 SIT	
VRTEC VRHOVCI	98.801 SIT	63.610 SIT	74.064 SIT	
VRTEC VIŠKI GAJ	98.801 SIT	63.610 SIT	74.064 SIT	
VRTEC ZELENA JAMA	101.118 SIT	64.073 SIT	73.389 SIT	

Vir: Uradni list Republike Slovenije št. 9 z dne 27. 1. 2006

Tabela 4: Primerjava cen programov med občinami, v SIT mesečno na otroka

OBČINA	Prvo starostno obdobje	Drugo starostno obdobje	Kombinirani oddelki	Razvojni oddelki	Cene veljajo od
MO Nova Gorica	103.000	84.000	84.000		1.9.2006
MO Kranj	108.119	69.374	84.559	295.503	1.9.2005
MO Slovenj Gradec	103.810	76.492	63.188		1.1.2006
MO Maribor	97.646	69.799		255.689	1.3.2006
MO Celje	88.372	68.182	71.588	206.723	1.12.2006
Kamnik	110.349	87.183			1.6.2006
Škofljica	99.474	72.457			1.6.2006
Brezovica	106.879	75.486	82.676		1.1.2007
Domžale	94.399	69.063	69.063	274.965	1.8.2006
Grosuplje	98.144	77.149			1.2.2006
Dol pri Ljubljani	95.553	62.610			1.9.2006
Dobrova - Polhov Gradec	82.285	67.867			1.9.2006
MO Ljubljana - veljavne cene v povprečju	97.859	63.598	71.256	255.227	1.1.2006

Vir: objave sklepov v Uradnem listu RS in podatki občin

Tabela 5: Lestvica, ki se po pravilniku o plačilih staršev uporablja za določitev plačila staršev s 1. 1. 2006

Plačilni razredi	Dohodkovni razred: bruto mesečni dohodek na družinskega člana v primerjavi s povprečno bruto plačo v RS v preteklem koledarskem letu	Mesečni bruto dohodek na družinskega člana v letu 2004			Plačilo v % od cene
1	do 25 %	do	66.893 SIT		10%
2	nad 25 do 35 %	nad	66.893 SIT	do 93.650 SIT	20%
3	nad 35 do 45 %	nad	93.650 SIT	do 120.407 SIT	30%
4	nad 45 do 55 %	nad	120.407 SIT	do 147.164 SIT	40%
5	nad 55 do 75 %	nad	147.164 SIT	do 187.300 SIT	50%
6	nad 70 do 90 %	nad	187.300 SIT	do 240.814 SIT	60%
7	nad 90 do 110 %	nad	240.814 SIT	do 294.328 SIT	70%
8	nad 110 %	nad	294.328 SIT		80%

Vir: Dohodkovni razredi, 2006

Tabela 6: Mesečna plačila staršev v vrtcih v MOL po programih v letu 2006

MOL	JANUAR	FEBRUAR	MAREC	APRIL	MAJ	JUNIJ	JULIJ
I. starostna skupina	107.969	99.347	103.489	105.860	105.206	103.719	84.726
II. starostna skupina	161.655	151.405	155.380	155.529	154.646	147.227	89.478
razvojni oddelek	807	530	559	532	478	624	706
kombinirani oddelki	9.469	8.287	8.175	8.880	8.413	8.090	6.256
SKUPAJ	279.900	259.569	267.602	270.801	268.743	259.660	181.167
MOL	AVGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER	SKUPAJ	povprečno/ot roka v SIT
I. starostna skupina	83.678	93.086	94.646	95.749	99.057	1.176.532	29.090
II. starostna skupina	73.108	146.697	148.269	150.069	151.920	1.685.382	20.318
razvojni oddelek	511	568	528	594	611	7.049	12.813
kombinirani oddelki	6.025	8.572	8.311	8.269	8.170	96.918	20.415
SKUPAJ	163.323	248.923	251.754	254.681	259.758	2.965.881	23.047

Vir: podatki OPVIŠ MU MOL in lastni izračuni